

AKADEMİK BECERİLERİN İZLENMESİ
VE DEĞERLENDİRİLMESİ

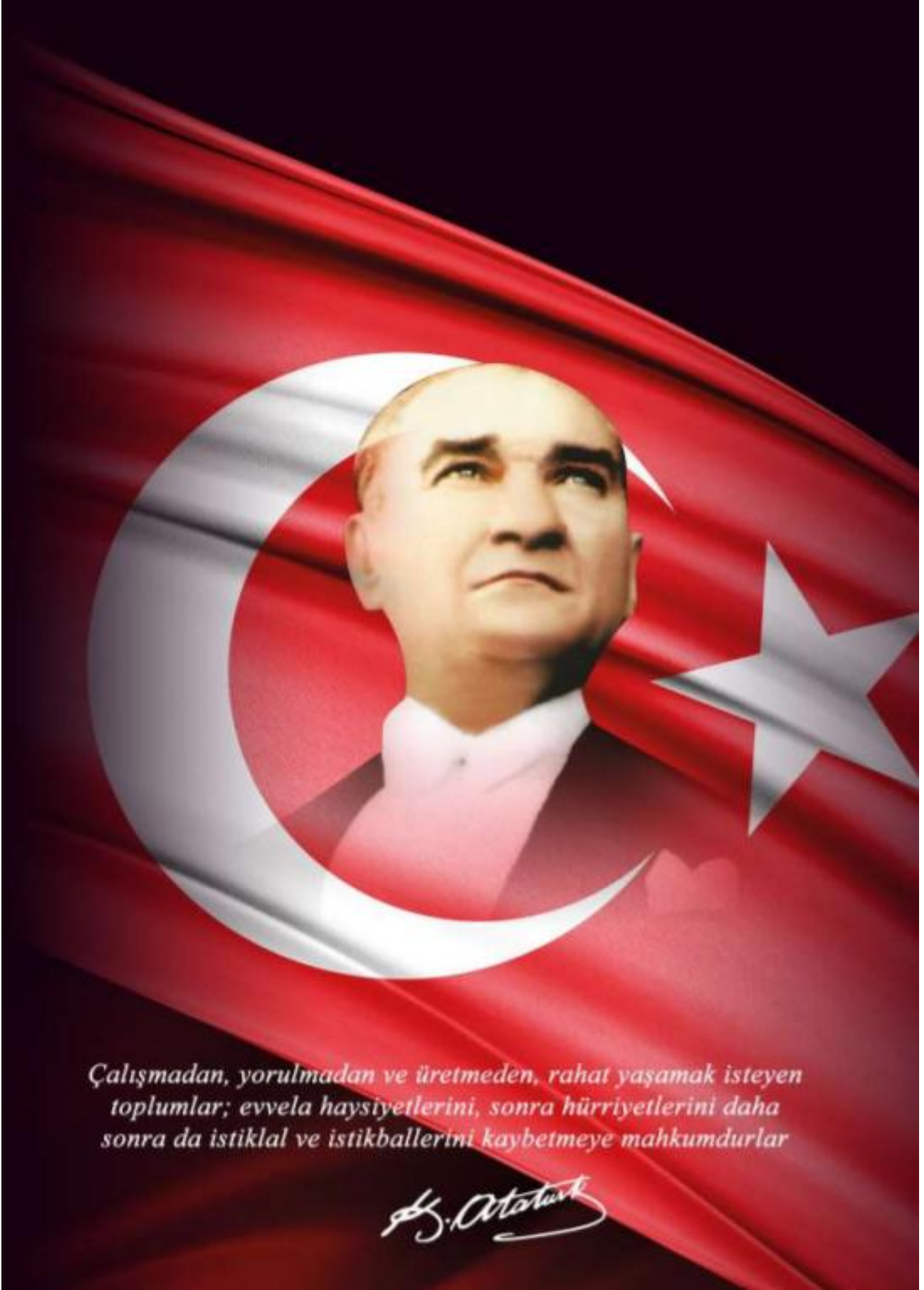

2016

ABİDE
8. SINIFLAR RAPORU

ABİDE
AKADEMİK BECERİLERİN İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖNSÖZ

Her ülke uyguladığı eğitim sisteminin vizyonu doğrultusunda işlerliğini görebilmek için eğitim sistemini izler ve değerlendirir. İzleme ve değerlendirmelerin sonucunda ise sistemin her kademesine geri bildirimler sunulur, doğru uygulamalar desteklenir, geliştirilir, yenilikler plânlanır ve varsa olası eksiklikler ortadan kaldırılır. Millî Eğitim Bakanlığı da eğitim sistemiyle ve yürüttüğü çalışmalarla ilgili izleme ve değerlendirme çalışmalarını titizlikle sürdürmektedir.

Bakanlığımız 21. yüzyılın başlarından itibaren uluslararası düzeyde gerçekleştirilen izleme ve değerlendirme çalışmalarına (TIMSS, PISA) katılmış, elde ettiği verileri ilgililerle ve kamuoyuyla paylaşmış; üniversitelerimizden basınıımıza, sivil toplum örgütlerinden düşünce kuruluşlarına kadar eğitimin bütün paydaşlarına ulaştırmıştır.

Ülkemiz eğitim sistemini izleyip değerlendirebilmek adına yalnızca uluslararası izleme ve değerlendirme çalışmalarıyla yetinmemiştir. 2014 yılından itibaren eğitim sistemimizin izlenmesine ve değerlendirilmesine ilişkin millî bir sistem geliştirilmesi plânlanmış, 2016 yılında Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) çalışmasının ilk uygulaması yapılmıştır. 8.sınıf öğrencilerinin okulda öğrendikleri akademik bilgileri günlük hayatta kullanabilme becerilerinin ölçüldüğü bir araştırma olan Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi raporu, bu izleme ve değerlendirme sisteminin önümüzdeki süreçlerde eğitim politikalarına ve eğitim programlarına yön vermede etkili olacağını göstermektedir.

Periyodik olarak gerçekleştireceğimiz ve eğitimin tüm kademelerindeki gelişmelerle ilgili veri toplamayı hedeflediğimiz bu çalışmanın ülkemize ve eğitim sistemimizin gelişimine katkı sağlamasını temenni ediyor; araştırma sürecinde özveriyle çalışan Bakanlığımız personeline ve akademisyenlere yürüttükleri çalışmadan ötürü teşekkür ediyorum.

İsmet YILMAZ

Millî Eğitim Bakanı

SUNUŞ

ABİDE, öğrenci başarısına yönelik ilerlemelerin izlenmesini amaçlayan bir çalışmadır. Bu çalışma, 8. sınıf öğrencilerinin okulda öğrendikleri akademik bilgileri günlük hayatta kullanabilme becerilerinin ölçüldüğü bir çalışmadır. Öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilere sahip olma durumlarını belirlemek, öğrencilerin başarılarını etkileyen duyuşsal, aile ve okul özelliklerinin bu beceriler ile ilişkisini ortaya koymak, illerin eğitimle ilgili çıktılarını ortaya koymak ve iki yıllık periyotlarla tekrarlayarak bu göstergelerin izlenmesini sağlamak amacıyla bu çalışma yürütülmüştür.

ABİDE projesi Fen, Matematik, Türkçe ve Sosyal Bilgiler alanlarında uygulanmıştır. Türkçe dersinde okuma becerilerine odaklanılmıştır. İleriki yıllarda, yazma becerisinin de ölçülmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca ilkökul ve ortaöğretim düzeyinde de izleme yapmaya olanak sağlayacak çalışmaların da yapılması planlanmaktadır.

Öğrenci başarısı hedefleri konusunda gerçekçi, karşılaştırılabilir ve uygun bir ölçüt ortaya koyma amacımız bu çalışmanın ortaya çıkmasının gerekçesini oluşturmuştur. Bu amaçla her uygulamada eşitlenmiş testler kullanılması önem arz etmektedir. ABİDE bu anlamda her uygulamada aynı ölçekte puan oluşturan, eşitlenmiş testlerle ölçme işlemini yapacaktır.

ABİDE araştırmasında her bir il ayrı örneklem olarak alınmaktadır. Uygulama neticesinde her il için ayrı bir rapor çıkarılacaktır. ABİDE araştırması ulusal bir izleme sınavıdır. Ayrıca araştırma sonucunda her ilin kendine özel durumları ortaya çıkarılacaktır. Türkiye raporu hazırlanmış ve ülkemizin eğitimdeki genel durumu hakkında bu rapor oluşturulmuştur.

Kalkınma Bakanlığı tarafından izleme programına alınan bu çalışma her iki yılda bir tekrarlanacak, böylece eğitimde yapılan değişikliklerin sürekli izlenmesi sağlanacaktır.

Doç. Dr. Bayram ÇETİN

Ölçme, Değerlendirme ve
Sınav Hizmetleri Genel Müdürü

Ölçme ve değerlendirme; bireylere yaşantıları yoluyla istedik ve kalıcı davranışlar kazandırma süreci olan eğitimin ayrılmaz ve tamamlayıcı bir parçasıdır. Eğitimin, öğrencilerimize bilgiler kazandırmanın yanı sıra öğrendikleri bilgileri kullanma, gerçek yaşama aktarma ve yeni durumlara uyarlama görevinin de kaçınılmaz olduğu aşikârdır.

Eğitim sistemimizde yer alan öğretim programlarının hedefleri, öğrencilerin okulda ne öğrendiğinden çok öğrendikleri ile neler yapabildikleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, öğrencilerin öğrendiklerini gündelik yaşamda kullanabilme durumlarının belirlenmesini ve öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerinin ölçülmesini gerektirmektedir.

Tüm bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik olarak Bakanlığımızca hayata geçirilen Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) çalışmasıyla, öğrencilerin okulda öğrendikleri bilgileri gündelik yaşamda ne ölçüde kullanabildiklerinin ve zihinsel becerilere sahip olma durumlarının belirlenmesi; bunun sonucunda da ulusal düzeyde bir izleme-değerlendirme sisteminin kurulması amaçlanmaktadır.

ABİDE, öğrencilerimizin öğrendikleri akademik bilgilerin günlük hayatta kullanabilme becerilerini ölçmeye yarayan bir çalışma olmasının yanı sıra, ilerleyen süreçte eğitim politikalarına ve programlarına yön vermede etkili olacak olan bir çalışmadır.

Ülkemiz genelinde olduğu gibi Balıkesir ilimizde de gerçekleştirilen ve Balıkesir'imizin eğitimle ilgili çıktılarını ortaya koyacak olan bu çalışmanın uygulanmasındaki değerli katkıları nedeniyle Bakanlığımız Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü başta olmak üzere değerli idareci ve öğretmenlerimize, çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyor; yürütülen bu çalışmanın genelde ülkemizin özelde de Balıkesir'imizin eğitim politikalarının izlenmesi ve geliştirilmesi adına hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Yakup YILDIZ

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM – 1: GİRİŞ

1.1. ABİDE Araştırmasının Genel Amacı

BÖLÜM – 2: YÖNTEM

2.1. Evren ve Örneklem

2.2. Test İçerikleri

2.3. Anket İçerikleri

2.3.1. Öğrenci Anketi

2.3.2. Öğretmen Anketi

2.3.3. Okul Anketi

2.4. İndislerin Oluşturulması

2.4.1. Öğrenci Anketinde Yer Alan Maddelerden Yola Çıkılarak Oluşturulan İndisler

2.4.2. Öğretmen Anketinde Yer Alan Maddelerden Yola Çıkılarak Oluşturulan İndisler

2.4.3. Okul Anketinde Yer Alan Maddelerden Yola Çıkılarak Oluşturulan İndisler

BÖLÜM – 3: BULGULAR

3.1 Türkçe Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

3.1.1 Türkçe Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

3.1.1.1. Anne Eğitim Düzeyi

3.1.1.2. Sosyo Ekonomik Düzey

3.1.1.3. Eğitim Hedefi

3.1.1.4. Evdeki Kitap Sayısı

3.1.1.5. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

3.1.1.6. Okula Yönelik Tutum

3.1.1.7. Aile İlgisi ve Aile Baskısı

3.1.1.8. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

3.1.1.9. Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre

3.1.1.10. Türkçe Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz-Yeterlik

3.1.2. Türkçe Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

3.1.2.1. Öğretmenin Eğitim Düzeyi

3.1.2.2. Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi

3.1.2.3. Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

3.1.2.4. Mesleki Gelişim İndisi

3.1.3. Türkçe Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

3.1.3.1. Okul Türü

3.1.3.2. Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

3.1.3.3. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu

3.1.3.4. Okulun Bulunduğu Yer

3.1.3.5. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü

3.1.3.6. Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar

3.2. Matematik Dersine İlişkin Bulgular

3.2.1. Matematik Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

3.2.1.1. Anne Eğitim Düzeyi

3.2.1.2. Sosyoekonomik Düzey

3.2.1.3. Eğitim Hedefi

3.2.1.4. Evdeki Kitap Sayısı

3.2.1.5. Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

3.2.1.6. Okula Yönelik Tutum

3.2.1.7. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

3.2.1.8. Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre

- 3.2.1.9. Matematik Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz-Yeterlik
- 3.2.2. Matematik Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri
 - 3.2.2.1. Öğretmenin Eğitim Düzeyi
 - 3.2.2.2. Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi
 - 3.2.2.3. Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları
 - 3.2.2.4. Mesleki Gelişim İndisi
- 3.2.3. Matematik Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri
 - 3.2.3.1. Okul Türü
 - 3.2.3.2. Sekizinci Sınıf ortalama Sınıf Mevcudu
 - 3.2.3.3. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu
 - 3.2.3.4. Okulun Bulunduğu Yer
 - 3.2.3.5. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü
 - 3.2.3.6. Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar
- 3.3. Fen Bilimleri Dersine İlişkin Bulgular
 - 3.3.1. Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri
 - 3.3.1.1. Anne Eğitim Düzeyi
 - 3.3.1.2. Sosyoekonomik Düzey
 - 3.3.1.3. Eğitim Hedefi
 - 3.3.1.4. Evdeki Kitap Sayısı
 - 3.3.1.5. Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu
 - 3.3.1.6. Okula Yönelik Tutum
 - 3.3.1.7. Aile İlgisi ve Aile Baskısı
 - 3.3.1.8. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu
 - 3.3.1.9. Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre
 - 3.3.1.10. Fen Bilimleri Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz - Yeterlik
 - 3.3.2. Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri
 - 3.3.2.1. Öğretmenin Eğitim Düzeyi
 - 3.3.2.2. Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi
 - 3.3.2.3. Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları
 - 3.3.2.4. Mesleki Gelişim İndisi
 - 3.3.3. Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri
 - 3.3.3.1. Okul Türü
 - 3.3.3.2. Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu
 - 3.3.3.3. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu
 - 3.3.3.4. Okulun Bulunduğu Yer
 - 3.3.3.5. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü
 - 3.3.3.6. Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar
- 3.4. Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Bulgular
 - 3.4.1. Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri
 - 3.4.1.2. Sosyoekonomik Düzey
 - 3.4.1.3. Eğitim Hedefi
 - 3.4.1.4. Evdeki Kitap Sayısı
 - 3.4.1.5. Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu
 - 3.4.1.6. Okula Yönelik Tutum
 - 3.4.1.7. Aile İlgisi ve Aile Baskısı
 - 3.4.1.8. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu
 - 3.4.1.9. Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre
 - 3.4.1.10. Sosyal Bilgiler Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz- Yeterlik
 - 3.4.2. Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri
 - 3.4.2.1. Öğretmenin Eğitim Düzeyi

- 3.4.2.2. Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi
- 3.4.2.3. Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları
- 3.4.2.4. Mesleki Gelişim İndisi
- 3.4.3. Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri
 - 3.4.3.1. Okul Türü
 - 3.4.3.2. Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu
 - 3.4.3.3. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu
 - 3.4.3.4. Okulun Bulunduğu Yer
 - 3.4.3.5. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü
 - 3.4.3.6. Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar

BÖLÜM – 4: SONUÇLAR

GİRİŞ

ABİDE çalışmasıyla öğrencilerin okulda öğrendiklerini gündelik yaşamda ne ölçüde kullanabildiklerinin ve zihinsel becerilere sahip olma durumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bunun sonucunda da ulusal düzeyde bir izleme-değerlendirme sisteminin kurulması planlanmaktadır. Eğitim sistemimizde önemli bir yer tutan ulusal sınavlarda çoktan seçmeli soruların kullanılması, geleneksel bir hal almıştır. Çoktan seçmeli sorular, öğrencilerin cevaplarını kendilerinin oluşturmasına olanak vermemekle birlikte onları içerisinde doğru cevabın da yer aldığı sınırlı sayıda seçeneğin üzerinde tercih yapmaya yöneltmektedir. Bu nedenle çoktan seçmeli sorularla öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme gibi üst düzey zihinsel becerilerinin ölçülmesi zorlaşmaktadır. Öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerinin ölçülmesine daha fazla olanak sağlayan ve onlara kendi cevabını oluşturma olanağı sağlayan açık uçlu soruların kullanılmasının gerektiği düşünülmektedir. Üst düzey düşünme becerileri; eleştirel, yansıtıcı, üst bilişsel ve yaratıcı düşünme süreçlerini içine almaktadır. Bu beceriler, öğrenciler yeni sorunlarla karşılaştıklarında aktif bir biçimde işe koşulur.

Eğitim sistemimizde yer alan öğretim programlarının hedefleri, öğrencilerin okulda ne öğrendiğinden çok öğrendikleri ile neler yapabildikleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, öğrencilerin öğrendiklerini gündelik yaşamda kullanabilme durumlarının belirlenmesini ve öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerinin ölçülmesini gerektirmektedir. Tüm bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik olarak geliştirilen Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) çalışması, ortaokul 8. sınıfta öğrenim gören öğrencilerimizin örgün eğitimde kazanmış oldukları bilgi ve becerileri kullanma becerilerinin ölçüldüğü bir durum belirleme çalışmasıdır.

Eğitimde süreç odaklı değerlendirme kapsamında izleme değerlendirme çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Eğitim çıktılarının ölçülmesi ve öğrenci ile öğretmene geri bildirim verilmesi, öğrenme çıktılarının nedenlerinin araştırılması eğitimin niteliğinin artırılması için önem arz etmektedir. Okulların en temel amacı olan bireyi hayata hazırlama işlevinin de artırılması için gündelik yaşam becerilerinin ölçülmesi gerekmektedir. ABİDE çalışması becerilerin ölçülmesine odaklanması yönüyle PISA (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı), kazanımları temel alması yönüyle de TIMSS (Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması) ile benzerlik göstermektedir. PISA ve TIMSS ülke geneli olarak izleme yapmakta il düzeyinde ise bir geribildirim vermemektedir. Her ilin kendine özgü durumlarının izlenmesi ve geribildirim verilmesi için il düzeyinde örneklem alınması gerekmektedir. Öğrencilerin okul yaşamında öğrendiklerini gündelik yaşam durumlarına aktarma becerileri ve herhangi bir problem durumuyla karşılaştıklarında problemi çözme becerilerinin ölçülmesi de hedeflenmiştir.

1.1. ABİDE Araştırmasının Genel Amacı

ABİDE araştırmasının genel amacı, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin zihinsel becerilerinin ortaya konulması ve öğrencilerin başarılarıyla ilişkili öğrenci, öğretmen ve okul özelliklerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç kapsamında ulaşılması hedeflenen alt amaçlar ise şunlardır:

- 8. sınıf düzeyinde öğrencilerin Türkçe, matematik, fen bilimleri ve sosyal bilgiler alanlarında zihinsel becerilere ne ölçüde sahip olduklarını belirlemek,
- Öğrencilerin başarılarını etkileyen duyuşsal, aile ve okul özelliklerini ortaya koymak,
- Öğrencilerin puanlarının karşılık geldiği yeterlik düzeylerinin olduğu ve puanların anlam kazandığı bir değerlendirme sistemi kurmak,
- Yeterlik düzeylerinin belirlenmesinden sonra periyodik olarak uygulanacak bu çalışma ile süreç içerisinde eğitimde gelişimi ve üst yeterlik düzeyine ulaşan öğrenci sayısını ortaya koyabilmektir.

1 Raporun giriş kısmı, ABİDE 2016 Türkiye Raporu'ndan alınmıştır.

YÖNTEM

2.1. Evren ve Örneklem

Millî Eğitim Bakanlığı, ABİDE 2016 çalışması için evreni, 16118 okul ve 48091 şube olarak belirlemiştir. 81 il için yapılan çalışma sonrası her bir il için yaklaşık 400 öğrencinin örneklem için yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

ABİDE 2016 uygulamasına Balıkesir’den, bir özel, iki imam hatip ortaokulu olmak üzere toplam 18 ortaokul katılmıştır. Balıkesir’de uygulamaya katılan öğrenci sayısı 412’dir.

Uygulamaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 2.1’de yer almaktadır.

Tablo 2.1. Öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Erkek	227	55,1
Kız	185	44,9
Toplam	412	100,0

Uygulamaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere % 51,1 i erkek, % 44,9 u kız öğrencidir.

Öğrencilerin eğitim hedeflerine göre dağılımları Tablo 2.2’de yer almaktadır.

Tablo 2.2. Öğrencilerin eğitim hedefleri

Eğitim hedefi	Sayı	Yüzde
Liseyi bitirmek	66	17,2
Yüksekokul bitirmek	15	3,6
Üniversiteyi bitirmek	214	51,9
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	84	20,9
Boş	33	8,0
Toplam	412	100,0

Öğrencilerin %51,9’sinin hedefinin üniversiteyi bitirmek olduğu görülmektedir (N=412). Bu hedefi %20,9 ile yüksek lisans ya da doktora bitirmek hedefi takip etmektedir (N=84). Öğrencilerin %17,2’sinin liseyi, (N=66), %3,6’unun ise yüksekokulu bitirmeyi hedeflediği görülmektedir (N=15).

2.2. Test İçerikleri

ABİDE 2016 uygulamasında, öğrencilerin değerlendirilmesinde kullanılan soruların, derslere ve soru türlerine göre dağılımı Tablo 2.3’te yer almaktadır.

Tablo 2.3. Soruların derslere ve türlere göre dağılımı

Alan	Çoktan Seçmeli	Açık Uçlu
Türkçe	13	14
Matematik	13	14
Fen Bilimleri	13	14
Sosyal Bilgiler	14	13

2.3. Anket İçerikleri

ABİDE çalışması kapsamında öğrenci başarısını belirleyen bağlamsal faktörler hakkında veri toplanmasının bütüncül bir değerlendirme yapmaya olanak sağlayacağı düşünülmüş ve başarı testlerinin yanı sıra öğrenci, öğretmen ve okul anketleri hazırlanmıştır.

2.3.1.Öğrenci Anketi

ABİDE 2016 uygulamasında öğrenciler tarafından doldurulan anketinin içeriği Tablo 2.4’te yer almaktadır.

Tablo 2.4. Öğrenci anketinin içeriği

Anket Konu Başlığı	Konu İçeriği
Kişisel Bilgiler	Öğrencilerin kendileri, ailesi, yaşadıkları çevre ve okul yaşantılarıyla ilgili bilgileri kapsamaktadır.
Okulunuz ve Okulunuz Hakkındaki Düşünceleriniz	Öğrencilerin okulları hakkındaki genel bilgileri ve okulları hakkındaki düşüncelerini kapsamaktadır.
Ödevleriniz ve Dönem Sonu Başarılarınızın Belirlenmesine İlişkin Görüşleriniz	Öğrencilerin okulda verilen ödevler ve yapılan ölçme değerlendirme uygulamaları hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Matematik Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin okullarında almış oldukları matematik dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Fen bilimleri Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin okullarında almış oldukları fen bilimleri dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Türkçe Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin okullarında almış oldukları Türkçe dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Sosyal Bilgiler Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin okullarında almış oldukları Sosyal Bilgiler dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Eğitim-Öğretim	Öğrencilerin okullarındaki eğitim-öğretim ortamı ve öğretmenleri hakkındaki görüşleri ve düşüncelerini kapsamaktadır.

2.3.2.Öğretmen Anketi

ABİDE 2016 uygulamasında öğretmenler tarafından doldurulan anketinin içeriği Tablo 2.5’te yer almaktadır.

Tablo 2.5. Öğretmen anketinin içeriği

Anket Konu Başlığı	Konu İçeriği
Kişisel Bilgiler	Öğretmenlerin kendileri, eğitim yaşantıları ve meslek kariyerleri ilgili bilgileri kapsamaktadır.
Mesleki Gelişim	Öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlayan etkinliklere katılım durumları hakkındaki bilgileri kapsamaktadır.
Akademik Başarıda Okulun Önemi	Öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda eğitim başarısını etkileyen faktörler hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Öğretmenlik Mesleği	Öğretmenlerin öğretmenlik mesleği hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.

2.3.3.Okul Anketi

ABİDE 2016 uygulamasında okul idarecileri tarafından doldurulan anketinin içeriği Tablo 2.6’da yer almaktadır.

Tablo 2.6. Okul anketinin içeriği

Anket Konu Başlığı	Konu İçeriği
Kişisel Bilgiler	Okul yöneticilerinin kendileri, eğitim yaşantıları ve meslek kariyerleri ilgili bilgileri kapsamaktadır.
Okulunuz Hakkında	Okullar hakkındaki genel bilgileri kapsamaktadır.
Kaynaklar ve Teknoloji	Okul yöneticilerinin okullarında eğitim-öğretim için mevcut olan veya ihtiyaç duydukları kaynaklar hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Eğitim-Öğretim	Okul yöneticilerinin okullarında verilen eğitim öğretim hakkındaki görüş ve önerilerini kapsamaktadır.

2.4.İndislerin Oluşturulması

ABİDE uygulaması kapsamında hazırlanan öğrenci, öğretmen ve okul anketlerinde yer alan bazı değişkenler veya maddeler kullanılarak indisler oluşturulmuştur.

2.4.1.Öğrenci Anketinde Yer Alan Maddelerden Yola Çıkılarak Oluşturulan İndisler

a. Sosyo ekonomik düzey

Sosyo ekonomik düzey indisini oluşturmak amacıyla;

- Ailenin aylık geliri,
- Anne eğitim düzeyi,
- Baba eğitim düzeyi ve
- “Öğrenciye ait bir bilgisayar ya da tablet bilgisayarın olup olmaması”, “öğrenciye ait odanın olup olmaması”, “evde internet bağlantısının olup olmaması” ve “evde kaloriferli ısıtma sisteminin olup olmaması” değişkenlerinden yararlanılmıştır.

b. Okula yönelik tutum

Okula yönelik tutum indisini oluşturmak amacıyla öğrencilere okullarıyla ilgili aşağıdaki ifadelere ne derece katıldıkları sorulmuş ve bu maddelere verilen yanıtlardan yararlanılmıştır:

- Okul arkadaşlarım beni sever.
- Okulda olmayı severim.
- Okulda kendimi güvende hissedirim.
- Bu okula ait olduğumu hissediyorum.
- Okulda sınıf arkadaşlarımı görmekten hoşlanırım.
- Okulda öğretmenlerim bana adil davranır.
- Bu okula gitmekten gurur duyuyorum.
- Bu okulda kendimi mutlu hissediyorum.

c. Akran zorbalığına maruz kalma

Akran zorbalığına maruz kalma indisini oluşturmak amacıyla öğrencilere son bir yıl içinde aşağıdaki olayları ne sıklıkla yaşadıkları sorulmuş ve bu maddelere verilen yanıtlardan yararlanılmıştır:

- Benimle alay edildi veya bana lakap takıldı.
- Diğer öğrenciler beni oyun ve etkinliklerin dışında tuttu.
- Hakkımda yalan söylendi.
- Eşyam çalındı.
- Şiddete – zorbalığa maruz kaldım (ör. itmek, vurmak, tekmelemek).
- Benimle ilgili yüz kızartıcı şeyler söylendi.
- Tehdit edildim.

ç. Aile ilgisi

Aile ilgisi indisini oluşturmak amacıyla öğrencilere ailelerinin aşağıdaki durumları ne ölçüde yerine getirdikleri sorulmuş ve bu maddelere verilen yanıtlardan yararlanılmıştır:

- Ailem ders çalışmama yardımcı oluyor.
- Ailem okuluma gelip okuldaki durumumu yakından takip eder.
- Ailem okulda yapılan etkinliklere katılır.
- Ailem destek eğitimi (kurs, özel ders) almamı sağlar.

d. Aile baskısı

Aile baskısı indisini oluşturmak amacıyla öğrencilere ailelerinin aşağıdaki durumlara ne ölçüde başvurdukları sorulmuş ve bu maddelere verilen yanıtlardan yararlanılmıştır:

- Ailem başarılı olmam için bana baskı yapıyor.
- Ailem düşük not aldığımda bana kızar.

e. Her bir derse yönelik sevgi (dersten hoşlanma)

Derse yönelik sevgi (dersten hoşlanma) indisini oluşturmak amacıyla şu maddeler kullanılmıştır:

- İlgili ders (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) önemli bir derstir.
- İlgili ders (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) benim en sevdiğim derstir.
- İlgili derste (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) tahtaya kalkmayı severim.
- İlgili dersi (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) kullanmamı gerektiren bir işte çalışmak isterim.
- İlgili ders (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) ile ilgili kitap, dergi, makale vb. okumayı severim.
- İlgili dersi (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) gerektiren bilmece, bulmaca vb. oyunları severim.
- İlgili ders (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) içerikli belgesel vb. film izlemeyi severim.

f. Her bir derse verilen değer

Derse verilen değer indisini oluşturmak amacıyla şu maddeler kullanılmıştır:

- İlgili dersi (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) öğrenmenin bana günlük yaşamda yardımcı olacağını düşünürüm.
- Diğer dersleri öğrenmek için ilgili derse (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) ihtiyacım var.
- Hayatta başarılı olmak için ilgili dersi (Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler) öğrenmek önemlidir.
- İyi bir işe sahip olmak için ilgili derste (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) iyi olmam gerekir.

• Daha iyi bir lisede/üniversitede okumak için ilgili derste (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) iyi olmam gerekir.

g. Her bir derse ilişkin öz-yeterlik algısı

Derse ilişkin öz-yeterlik algısı indisini oluşturmak amacıyla şu maddeler kullanılmıştır:

- İlgili dersi (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) kolay öğreniyorum.
- İlgili dersle (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) ilgili zor soruları çözebilirim.
- İlgili derste (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) sınıf arkadaşlarıma göre daha iyiyim.
- Öğretmenim ilgili derste (Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler) iyi olduğumu söyler.

2.4.2.Öğretmen Anketinde Yer Alan Maddelerden Yola Çıkılarak Oluşturulan İndisler

a. Mesleki doyum

Mesleki doyum indisini oluşturmak amacıyla şu maddeler kullanılmıştır:

- Bu mesleği seçtiğim için çok memnunum.
- Bu okulda öğretmen olmaktan mutluyum.
- Mesleğim beni heyecanlandırır.
- Mesleğim bana ilham verir.
- Yaptığım işten gurur duyarım.
- Mesleğime ileriki yıllarda da devam etmeyi düşünüyorum.
- Öğretmenlik mesleğinin kutsallığına inanırım.

b. Mesleki yeterlik algısı

Mesleki yeterlik algısı indisini oluşturmak amacıyla öğretmenlere “ders verirken aşağıdaki konularda kendinize ne kadar güvenirsiniz?” sorusu sorulmuş ve aşağıdaki durumlar verilmiştir:

- Öğrencilerle etkili iletişim kurabilme
- Öğrencilerin derse ilgisini çekme
- Alanımla ilgili kendimi yeterli bulma
- Eğitim öğretim araçlarını etkili kullanabilme
- Öğretim zamanını etkili kullanma
- Dersi öğrenci seviyesine göre anlatma
- Konunun özelliğine göre uygun yöntem ve teknikleri kullanabilme

c. Mesleki gelişim

Mesleki gelişim indisini oluşturmak amacıyla öğretmenlere son bir yıl içinde aşağıdaki mesleki gelişim etkinliklerine ne kadar süre katıldıkları sorulmuştur:

- Alanımla ilgili konular
- Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular
- Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu vb.)
- Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi
- Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular
- Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi
- İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular
- Kişisel gelişimle ilgili konular

2.4.3.Okul Anketinde Yer Alan Maddelerden Yola Çıkılarak Oluşturulan İndisler

a. Öğrenci kaynaklı sorunlar

Öğrenci kaynaklı sorunlar indisini oluşturmak amacıyla okul yöneticilerine aşağıdaki durumların okuldaki eğitim öğretim için ne derece sorun oluşturduğu sorulmuş ve bu durumlara verilen yanıtlardan yararlanılmıştır:

- Öğrencilerin okula geç gelmesi
- Öğrencilerin okula mazeretsiz devamsızlığı
- Öğrencilerin sınıfı rahatsız etme, ders ortamını bozmaları
- Öğrencilerin kopya çekmesi
- Öğrencilerin küfür, kötü söz söylemeleri
- Öğrencilerin kamu malına zarar vermesi
- Öğrenciler arasında görülen hırsızlık olayları
- Öğrenciler arasında tehdit veya sözlü taciz (kısa mesaj, e-posta dâhil)
- Öğrencilerin birbirlerine fiziksel olarak zarar vermesi, akran zorbalığı
- Öğrencilerin öğretmen ya da diğer çalışanları tehdit etmesi veya sözlü tacizde bulunması

(kısa mesaj, e-posta dâhil)

- Öğrencilerin, öğretmen ya da diğer çalışanlara fiziksel olarak zarar vermesi
- Öğrencilerde zararlı madde kullanımı

b. Öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar

Öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar indisini oluşturmak amacıyla da okul yöneticilerine aşağıdaki durumların okuldaki eğitim öğretim için ne derece sorun oluşturduğu sorulmuş ve bu durumlara verilen yanıtlardan yararlanılmıştır:

- Öğretmen sayısındaki yetersizlik, derslerin boş geçmesi
- Çok sık öğretmen değişikliği
- Öğretim materyallerindeki (ders kitapları, harita, vb.) kalite ve sayı bakımından yetersizlik
- Sarf malzemelerindeki (kâğıtlar, kalemler, vb. materyaller) sayıca eksiklikler
- Fiziki ortamların (okul binaları ve okul bahçesi) yetersizliği ve uygunsuzluğu
- Isıtma/soğutma ve aydınlatma sistemlerinin yetersizliği veya eksikliği, alt yapıdan kaynaklanan yetersizlikler

- Öğretim ortamlarının (sınıf, laboratuvar. vb.) sayı ve kalite bakımından yetersizliği, sınıfların kalabalık olması

- Teknik ve yardımcı hizmetlerde çalışan personelin sayı ve nitelik bakımından yetersizliği

• Eğitim ve öğretimde kullanılan görsel-işitsel teknolojik kaynakların (etkileşimli tahta, projeksiyon) yetersizliği

• Eğitim ve öğretim için gerekli bilgisayar teknolojilerinin (öğrenci kullanımına açık bilgisayar ve tablet bilgisayarlar) sayı ve nitelik bakımından yetersizliği

- Engelli öğrenciler için kaynak eksikliği
- Okulun şehir merkezine olan mesafesi
- Okulun bulunduğu çevrenin sosyal yapısı, velilerin sosyal ve kültürel seviyesi

The background of the page features a light gray world map. Overlaid on the top-left and bottom-right corners are decorative patterns of overlapping blue diamonds in various shades, ranging from light cyan to dark navy blue. The word "BULGULAR" is centered in a dark blue, serif font.

BULGULAR

3.1. Türkçe Dersine İlişkin Bulgular

Türkçe dersi için yeterlik düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 3.1.1’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.1. Türkçe dersi yeterlik düzeyleri ve düzeylere karşılık gelen puanlar

Yeterlilik Düzeyi	Puan Karşılığı
Temelaltı	253,39’dan düşük
Temel	253,39 dahil olmak üzere 367,88’e kadar
Orta	367,88 dahil olmak üzere 486,00’a kadar
Ortaüstü	486,00 dahil olmak üzere 574,20’ye kadar
İleri	574,20 ve üzeri

Öğrencilerin Türkçe testi için temel düzeyde yer alabilmeleri için en az 253,39 puan almaları, ileri düzeyde yer alabilmeleri için en az 574,20 puan almaları gerektiği görülmektedir.

Türkçe testine ait yeterlik düzeyleri ve tanımları Tablo 3.1.2’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.2. Türkçe testi Yeterlilik Düzeyi

Yeterlilik Düzeyi	Balıkesir Puan	%
Temelaltı	0	0
Temel	26	6,31
Orta	156	37,87
Ortaüstü	137	33,25
İleri	93	22,57

Grafik 3.1.2. Türkçe Testi Yeterlilik Düzeyi

Yeterlilik Düzeyi	Balıkesir %	Türkiye %
Temelaltı	0	3,6
Temel	6,31	22,4
Orta	37,87	44,6
Ortaüstü	33,25	23,00
İleri	22,57	6,40

1. DÜZEY (TEMELALTI)

- Metinde açıkça ifade edilmiş duygu, düşünce, hayal ve bilgiyi belirleyebilir.
- Metindeki bilgileri tekrar edebilir.
- Görsel, şekil ve metinlerde birbirine yakın duygu, düşünce ya da bilgiler arasında basit ilişkiler kurabilir (sıralama).
- Metinde açıkça ifade edilen durumlara dayalı “Ne, Nasıl, Niçin, Ne zaman, Nerede, Kim” gibi sorulara yanıt verebilir.
- Metnin bağlamından hareketle cümleler arasındaki basit ilişkileri belirleyebilir.

2. DÜZEY (TEMEL)

- Günlük ve yaygın olarak bilinen bilgileri sıralayarak bu bilgiler arasındaki ilişkiyi belirleyebilir.
- Bir metin içindeki dağılık bilgileri düzenleyebilir.
- Metinde açık bir şekilde ifade edilen konu, ana fikir ve amacı belirleyebilir.
- Söz ve söz gruplarının anlamını metnin bağlamından hareketle belirleyebilir.

3. DÜZEY (ORTA)

- Birçok durumu karşılaştırabilir, durumlar arası ilişki kurabilir, durumlardan çıkarımda bulunabilir.
- Metindeki bağlamdan hareketle benzer ve farklı durumları sınıflandırabilir.
- Metnin bir bölümünden anlam çıkarabilir.
- Metin içi bilgilerden yola çıkarak metni anlamlandırabilir.
- Metni ayrıntılara inmeden genel hatlarıyla ifade edebilir.
- Neden-sonuç, amaç-sonuç ilişkilerini bulabilir. Doğrudan anlatımlarda ana fikri ve yardımcı fikri bulabilir.
- Metin türlerinin ayrımını yapabilir.
- Metinler arasında ilişki kurabilir, karşılaştırma yapabilir.
- Deyimler, atasözleri, özdeyişler gibi söz ve söz gruplarını metne göre anlamlandırabilir.

4. DÜZEY (ORTAÜSTÜ)

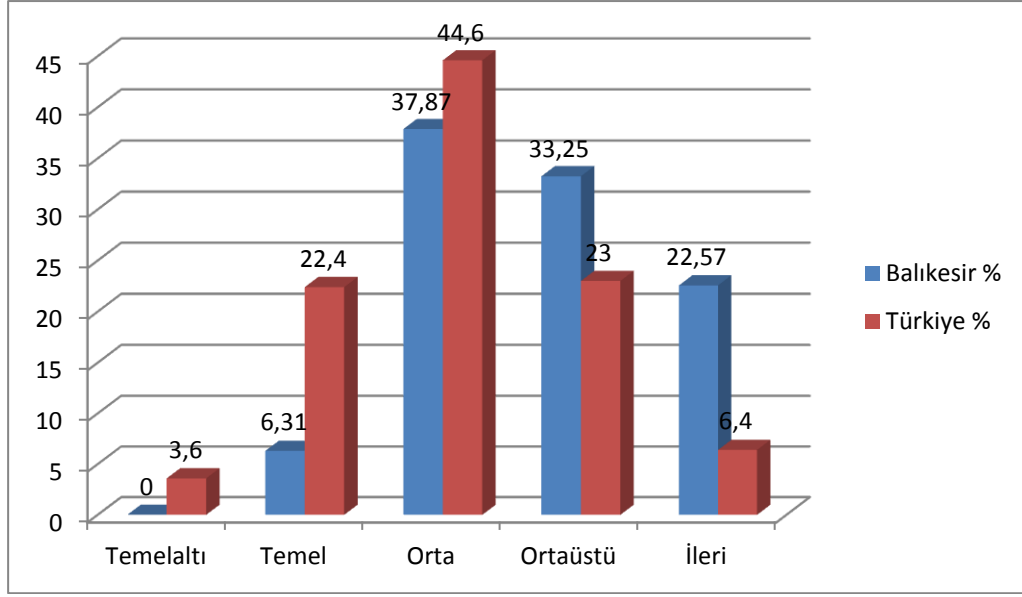
- Çoklu durumlarda (bir durumla ilgili farklı bilgi parçaları) karşılaştırma, açıklama yaparak zıtlıklar ve olumsuzluklardan çıkarımda bulunabilir ve sonuca gidebilir.
- Deyimler, atasözleri, özdeyişler gibi söz ve söz gruplarının anlamlarını metne göre yorumlayabilir.
- Metni günlük hayatla ilişkilendirebilir.
- Görsellerle veya metinle verilen hiciv ve nüktelerdeki mesajı anlayabilir.
- Neden-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri kurabilir. Dolaylı anlatımlarda ana fikri bulabilir.
- Metin türlerinin ayrımını yapabilir ve bu türleri karşılaştırabilir.

5. DÜZEY (İLERİ DÜZEY)

- Çoklu durumlarda (bir durumla ilgili farklı bilgi parçaları) karşılaştırma, açıklama yaparak zıtlıklar ve olumsuzluklardan çıkarıma gidebilir ve sonuç oluşturabilir.
 - Deyimlerin ve kelimelerin anlamlarını metne göre yorumlayabilir, benzer ve farklı durumları farklı şekillerde (tablo, grafik, şekil ...) anlamlandırabilir (karşılaştırma, eşleştirme gibi tekniklerle).
 - Metni günlük hayatla ilişkilendirerek metindeki problemlere çözüm üretebilir.
 - Metin veya metinlerdeki benzerlikleri, farklılıkları, ayrıntıları, önemsiz detayları, soyut kavramları; birçok kıtas ve görüşü göz önünde bulundurarak fark edebilir, değerlendirebilir, analiz edebilir.
 - Görsellerle veya metinle verilen hiciv ve nüktelerdeki mesajı yorumlayabilir. Problemlere yaratıcı çözümler üretebilir
-

Türkçe testi yeterli düzeylerine öğrencilerin dağılımı Şekil 3.1.1’de yer almaktadır.

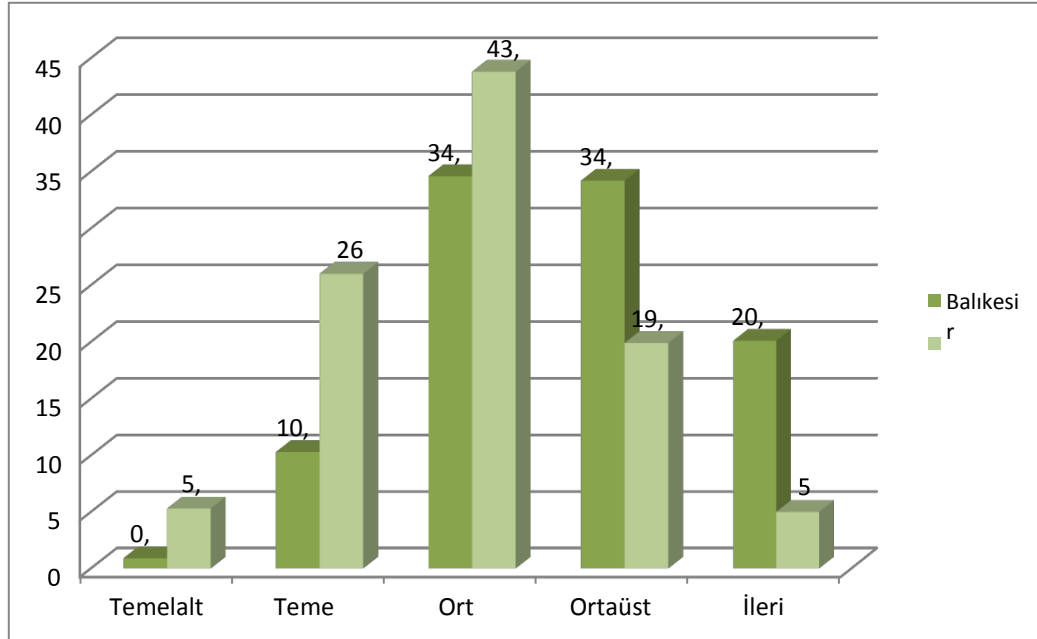
Şekil 3.1.1. Öğrencilerin Türkçe testi düzeylerine göre dağılımları

Öğrencilerin Türkçe testi yeterli düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, %6,31’inin temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir. %37,87’sinin orta, %33,25’inin ortaüstü ve %22,57’sinin ileri düzeyde oldukları görülmektedir. Balıkesir verileri ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında ise Balıkesir’in ortaüstü ve ileri yeterli düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinin, Türkiye geneli ortaüstü ve ileri yeterli düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinden yüksek olduğu görülmektedir.

Erkek öğrencilerin Türkçe testi yeterli düzeyleri dağılımları Şekil 3.1.2’de yer almaktadır.

Şekil 3.1.2. Erkek öğrencilerin Türkçe testi yeterli düzeyleri

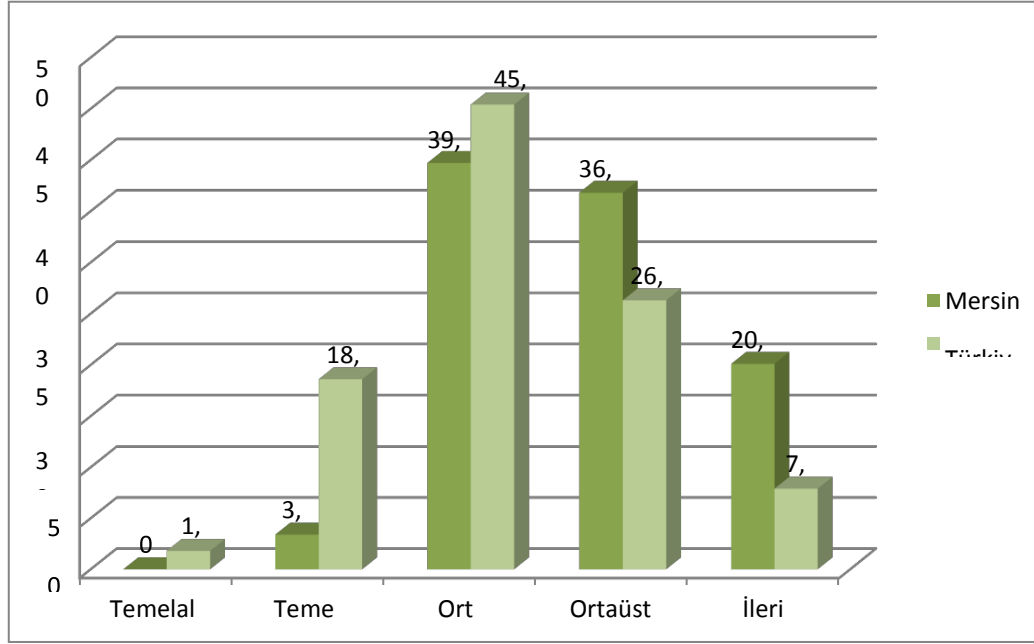

Erkek öğrencilerin Türkçe testi yeterli düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, %11,2’sinin temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir (N= 26). %34,6’sının orta (N=81), %34,2’sinin ortaüstü (N=80) ve %20,1’inin ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=47). Ortaüstü ve ileri yeterli düzeylerine dağılan erkek öğrencilerin yüzdeleri, Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında,

Balıkesir yüzdelerinin Türkiye yüzdelerinden yüksek olduğu görülmektedir. Temelaltı düzeyde bulunan erkek öğrenci sayısının Türkiye ortalamasına göre oldukça düşük olduğu göze çarpmaktadır.

Kız öğrencilerin Türkçe testi yeterlik düzeyleri dağılımları Şekil 3.1.3'te yer almaktadır.

Şekil 3.1.3. Kız öğrencilerin Türkçe testi yeterlik düzeyleri

Kız öğrencilerin Türkçe testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, sadece %3,4'ünün temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir (N= 7). %39,7'sinin orta (N=81), %36,8'inin ortaüstü (N=75) ve %20,1'inin ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=41). Ortaüstü ve ileriyeterlik düzeylerine dağılan kız öğrencilerin yüzdeleri, Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında, Balıkesir yüzdelerinin Türkiye yüzdelerinden yüksek olduğu görülmektedir. Temelaltı düzeyde hiç kız öğrenci bulunmadığı göze çarpmaktadır.

3.1.1. Türkçe Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Türkçe testinden elde edilen sonuçların, öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.1.1.1. Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyinin dağılımları ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.3'de yer almaktadır.

Tablo 3.1.3. Anne eğitim düzeyi ve karşılaştırmalı Türkçe testi puan ortalamaları

Anne Eğitim Düzeyi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	4,4	495,8	11,81	454,5
İlkokul mezunu	45,7	488,2	44,65	491,5
Ortaokul mezunu	19,4	494,7	20,37	498,7
Lise mezunu	12,4	540,4	15,97	535,6
Ön lisans mezunu	1,5	545,9	1,29	560,6
Lisans mezunu	3,2	606,8	4,99	573,9
Yüksek lisans mezunu	1,5	563,7	0,73	560,2
Doktora mezunu	-	-	0,19	581,2
Toplam	100,00	503,4	100,00	500,2

Öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları, Balıkesir verileri dikkate alınarak anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, anneleri lisans mezunu olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir ($\bar{X}=606,8$); Türkiye verilerine göre ise en yüksek ortalama anne eğitim düzeyleri doktora mezunu olan öğrencilerde görülmektedir. ($\bar{X}=581,2$). Anne eğitim düzeyine göre, Balıkesir’deki öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir. Genel olarak annelerin eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin Türkçe başarı puanlarının artış gösterdiği söylenebilir.

3.1.1.2. Sosyo-ekonomik Düzey

Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.4’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.4. Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

Türkçe başarı puanları	Sosyo Ekonomik düzey	
	Balıkesir	0,293
Türkiye	0,370	

Hem Türkiye hem de Balıkesir verilerine göre öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri ile Türkçe testi puanları arasında anlamlı, orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu durum, öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe Türkçe puanlarının da yükseldiği şeklinde açıklanabilir. Balıkesir verileri ile Türkiye verileri arasında bu durumda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

3.1.1.3. Eğitim Hedefi

Öğrencilerin eğitim hedefleri ile Türkçe testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.5’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.5. Öğrencilerin eğitim hedefleri ile Türkçe testi puan ortalamaları

Eğitim Hedefi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Liseyi bitirmek	17,40	418,9	11,27	409,6
Yükseköğretim bitirmek	4,00	475,9	5,04	457,8
Üniversiteyi bitirmek	56,50	502,4	56,95	498,9
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	22,20	565,1	26,74	549,9
Toplam	100,00	503,4	100,00	500,4

Öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları, Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alınarak eğitim hedeflerine göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, yüksek lisans ya da doktora yapmayı hedefleyen öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir($\bar{X}=565,1$);Türkiye($\bar{X}=549,9$)).En düşük ortalamanın ise liseyi bitirmek isteyen öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir ($\bar{X}=$);Türkiye ($\bar{X}= 409,6$)).Öğrencilerin eğitim hedeflerine göre, Balıkesir’deki öğrencilerinTürkçe testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir. Genel olarak eğitim hedefi arttıkça öğrencilerin Türkçe başarı puanlarının artış gösterdiği söylenebilir.

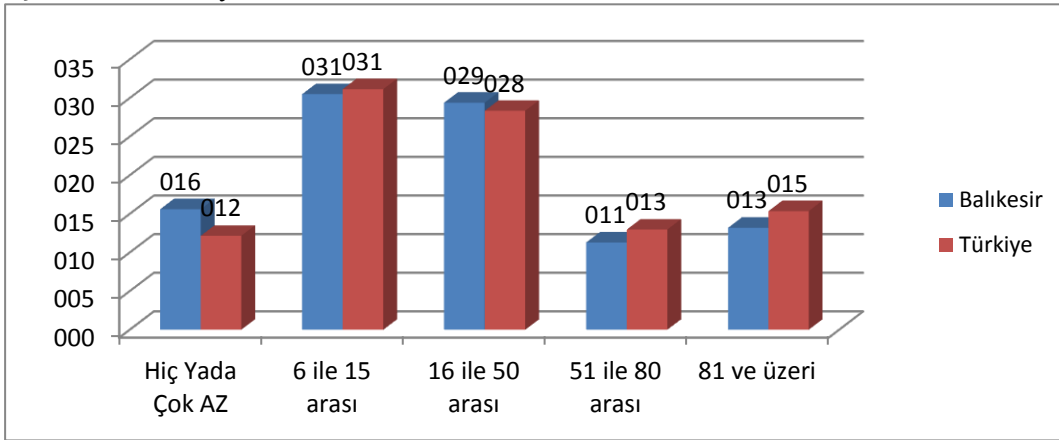
3.1.1.4. Evdeki Kitap Sayısı

Öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı ile Türkçe testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.6’da yer almaktadır.

Tablo 3.1.6. Öğrencilerin evlerindeki kitap sayıları ile Türkçe testi puan ortalamaları

Kitap Sayısı	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde %	Ort.	Yüzde %	Ort.
Hiç ya da çok az (0-5 kitap)	15,60	453,1	12,16	446,2
6-15 kitap	30,05	467,3	31,15	475,6
16-50 kitap	29,40	523,8	28,35	511,4
51-80 kitap	11,30	524,8	12,97	528,4
81 ve üzeri kitap	13,20	571,0	15,36	547,4
Toplam	100,00	500,53	100,00	500,0

Şekil 3.1.6 Türkiye ve Balıkesir Ortalamaları

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı arttıkça Türkçe testi puan ortalamalarının arttığı görülmektedir. Öğrencilerin evlerindeki kitap sayılarına göre, Balıkesir’deki öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir.

3.1.1.5. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.7’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.7 Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılım Durumu	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Katılmadım	43,6	36,76
Yalnızca 1. dönem katıldım	15,1	11,91
Yalnızca 2. dönem katıldım	4,9	7,14
Her iki dönem de katıldım	36,4	44,19
Toplam	100,00	100,00

Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alındığında, Balıkesir deki öğrencilerin % 43,6 sı destekleme ve yetiştirme kurslarına katılmadığı görülmektedir. Türkiye geneli verilerine göre her iki dönemde de kurslara katılan oranı %44,19 olmasına karşın Balıkesir deki öğrencilerin % 36,4 ü destekleme ve yetiştirme kurslarına her iki dönemde de katılmıştır.

3.1.1.6. Okula Yönelik Tutum

Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.8’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.8 Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

Okula Yönelik Tutum		
Türkçe başarı puanları	Balıkesir	0,068
	Türkiye	0,023

Türkiye verilerine göre öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Türkçe testi puanları arasında çok düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine de Türkiye verilerine göre aynı istikamette analizi göstermekte olup. Balıkesir deki öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Türkçe testi puanları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu söylenebilir.

3.1.1.7. Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Ailelerin öğrencilere gösterdiği ilgi ve uyguladığı baskı ile Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.9’da yer almaktadır.

Tablo 3.1.9. Ailelerin ilgisi ve baskısı ile Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

		Aile İlgisi	Aile baskısı
Türkçe başarı puanları	Balıkesir	0,176	-0,169
	Türkiye	0,124	-0,113

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre ailelerin öğrencilere ilgisi ile Türkçe testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum aile ilgisi arttıkça öğrencilerin Türkçe puanlarının az da olsa yükselme eğilimi gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Aile ilgisi, Balıkesir’deki öğrencilerin Türkçe testi puanlarını Türkiye genelindeki öğrencilerin Türkçe testi puanlarına göre daha olumlu şekilde etkilemektedir.

Türkiye verilerine göre aile baskısı ile Türkçe testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum, aile baskısı arttıkça öğrencilerin Türkçe puanları az da olsa düşme eğilimi göstermektedir şeklinde açıklanabilir. Balıkesir verilerine göre ise aile baskısının öğrencilerin Türkçe testi puanlarını etkilemediği söylenebilir.

3.1.1.8. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.10’da yer almaktadır.

Tablo 3.1.10 Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

Akran Zorbalığı		
Türkçe başarı puanları	Balıkesir	0,152
	Türkiye	0,121

Türkiye verilerine göre öğrencilerin Türkçe testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerinde Türkiye geneli verilerle paralellik göstermekte, öğrencilerin Türkçe testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında çok düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrencilerin, öğrenciler üzerindeki akran zorbalığı arttıkça Türkçe testi puanları azabilir şeklinde yorumlanabilir.

3.1.1.9.Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Türkçe öğretmenlerinin ödev verme sıklığı, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.11’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.11 Öğrenci görüşlerine göre Türkçe öğretmenlerinin ödev verme sıklığı

Ödev Verme Sıklığı	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Hiç	7,70	10,46
Haftada 1 ya da 2 kez	59,90	63,65
Haftada 3 ya da daha fazla	32,4	25,88
Toplam	100,00	100,00

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrenciler en yüksek oranla Türkçe öğretmenlerinin haftada bir ya da iki kez ödev verdiklerini söylemişlerdir (Balıkesir (%59,90); Türkiye (%63,65)). Hiç ödev vermeyenlerin oranının çok yüksek olmadığı görülmektedir. Balıkesir verileri ile Türkiye verileri arasında paralellik bulunmaktadır.

Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre verileri Tablo 3.1.12’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.12 Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre

Ödev Ayrılan Süre	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
15 dakika ya da daha az	17,60	28,38
16-30 dakika	27,80	37,60
31-60 dakika	37,40	24,06
61-90 dakika	11,50	5,66
90 dakikadan fazla	5,60	4,31
Toplam	100,00	100,00

Tabloya göre, Balıkesir deki öğrencilerin % 37,40’ ı Türkçe dersi ödevlerine 31-60 dakika zaman ayırmaktadır. Türkiye verilerine göre ise Türkçe dersi ödevlerine 16-30 dakika zaman ayıran öğrencilerin daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye ve Balıkesir verilerin karşılaştırılması durumunda Balıkesir verilerinin Türkiye ile aynı paralellikte gittiği söylenebilir.

3.1.1.10. Türkçe Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz-Yeterlik

Öğrencilerin Türkçe dersine verdikleri değer, Türkçe dersinden hoşlanma durumları ve Türkçe dersine ilişkin öz-yeterlikleri ile Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.13’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.13 Öğrencilerin Türkçe dersine verdikleri değer, Türkçe dersinden hoşlanma durumları ve Türkçe dersine ilişkin öz-yeterlikleri ile Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

		Türkçe dersine verilen değer	Türkçe dersinden hoşlanma	Türkçe dersine ilişkin öz yeterlik
Türkçe başarı puanları	Balıkesir	0,169	0,05	0,18
	Türkiye	0,07	0,04	0,21

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin Türkçe testi puanları ile Türkçe dersine verdikleri değer, Türkçe dersinden hoşlanma durumları ve Türkçe dersine ilişkin öz-yeterlikleri arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrencilerin Türkçe dersine verdikleri değer, Türkçe dersinden hoşlanma durumları ve Türkçe dersine ilişkin öz-yeterlikleri arttıkça Türkçe testi başarı puanları az da olsa artabilir şeklinde yorumlanabilir. Balıkesir ve Türkiye verileri karşılaştırması yapıldığında birbirine oldukça paralel olduğu görülmektedir.

3.1.2. Türkçe Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Öğrencilerin Türkçe testinden elde edilen sonuçların, öğretmen anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.1.2.1 .Öğretmenin Eğitim Düzeyi

Türkçe öğretmenlerinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.14’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.14 Öğretmenlerin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları

Öğretmenin Eğitim Düzeyi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Ön Lisans	6,3	494,34	3,35	511,01
Lisans	68,8	460,71	93,15	498,27
Yüksek Lisans	25,0	498,19	3,50	492,24
Toplam	100,00	494,07	100,00	498,48

Balıkesir verilerine göre Yüksek lisans mezunu Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerine ait Türkçe testi puan ortalaması en yüksektir ($\bar{x}=498,19$). Türkiye verilerine göre ise ön lisans mezunu Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerine ait Türkçe testi puan ortalaması en yüksektir ($\bar{x}=511,01$).

3.1.2.2 .Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi

Türkçe öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.15’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.15 Türkçe öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

	Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi	Öğretmenlerin Mevcut Okulda Süresi
Türkçe başarı puanları	Balıkesir	0,163
	Türkiye	0,23

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre ise Türkçe öğretmenlerin genel çalışma süreleri ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında düşük ve pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum, Türkçe öğretmenlerin genel çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Türkçe testi başarı puanlarının az da olsa arttığı şeklinde açıklanabilir.

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre Türkçe öğretmenlerinin mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bu durum, Türkçe öğretmenlerinin mevcut okullarında çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Türkçe testi başarı puanlarının az da olsa arttığı şeklinde açıklanabilir.

3.1.2.3 .Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Türkçe öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumlarına yönelik analizden elde edilen Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.16’da yer almaktadır.

Tablo 3.1.16. Türkçe öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç	1-2	3-4	5+
	%	Gün	Gün	gün
Alanıyla ilgili konular	71,4	7,1	14,3	7,1
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	18,8	50,0	12,5	18,8
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu vb.)	13,3	56,7	6,7	13,3
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	42,9	50,0	-	7,1
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	40,0	26,7	26,7	6,7
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	57,1	42,9	-	-
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	11,8	29,4	11,8	47,1
Kişisel gelişimle ilgili konular	37,5	43,8	12,5	6,3

Türkçe öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Alanıyla ilgili konular (%71,4), 1-2 gün süreyle katıldıkları etkinliklerin başında Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (%56,7), 3-4 gün süreyle katıldıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular (%26,7), 5 gün ve daha fazla süreyle katıldıkları etkinliklerin başında ise İdarecilik/ yöneticilikle ilgili konular (% 47,1) gelmektedir.

3.1.2.4.Mesleki Gelişim İndisi

Türkçe öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.17’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.17 Türkçe öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

Türkçe başarı puanları	Mesleki Gelişim indisi	
	Balıkesir	0,132
Türkiye	0,160	

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre Türkçe öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bu durum, Türkçe öğretmenlerinin mesleki gelişim faaliyetlerine katılma sıklığı arttıkça öğrencilerin Türkçe testi başarı puanlarının az da olsa arttığı şeklinde açıklanabilir.

3.1.3. Türkçe Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Öğrencilerin Türkçe testinden elde edilen sonuçlarının, okul anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.1.3.1. Okul Türü

Abide 2016 uygulamasına katılan okulların türleri karşılaştırması Tablo 3.1.18’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.18 Okul türleri Verileri

Okul Türü	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Genel Ort.	83,3	88,69
İmam Hatip Ort.	11,1	12,31
Yatılı Bölge Okul	5,6	-
Toplam	100	100

Tabloya göre ABİDE uygulaması örneklemini, Türkiye bazında %88,69’unu, Balıkesir bazında %83,3’ünü genel ortaokullar ve Türkiye bazında %12,31’ini, Balıkesir bazında %11,1’ünü imam hatip ortaokulları, Balıkesir bazında %5,6’sını Yatılı bölge okulları oluşturmaktadır.

3.1.3.2. Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Abide 2016 uygulamasına katılan okulların sınıf mevcudu ortalaması verileri Tablo 3.1.19’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.19. Sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcudu verileri

Sınıf Mevcudu Ortalaması	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
25’ten az	22,2	28
25-30 arası	44,4	49
31-40 arası	22,1	18
41 ve daha fazlası	12,1	6
Toplam	100	100

Sekizinci sınıf mevcutları verileri ele alındığında Türkiye geneline göre Balıkesir sınıf mevcutları paralel olarak gözlemlenmektedir. 41 ve daha fazla sınıf mevcudu verisi Türkiye ortalamasına göre Balıkesir de iki kat bir artış göstermektedir.

3.1.3.3. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu

Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.20’de yer almaktadır.

Tablo 3.1.20. Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları

Okulda Kütüphane Var mı?	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Evet	76,5	492,82	29	494,0
Hayır	23,5	498,50	71	494,2
Toplam	100	495,66	100	494,1

Okullarda kütüphane bulunması Türkiye genelinde Türkçe testi puan ortalamaları arasında fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre okullarında kütüphane bulunan öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamalarının (492,82) okullarında kütüphane bulunmayanlara (498,50) göre daha düşük olduğu görülmektedir.

3.1.3.4. Okulun Bulunduğu Yer

Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.1.21’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.21 Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları

Okulların Konumu	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Şehir merkezi	55,6	494,3	55,5	492,6
Merkez ilçe	5,6	460,7	6,6	499,0
Şehrin dışında mahalle	11,1	498,1	12,0	499,6
Kasaba-köy	22,8	498,8	25,9	491,3
Toplam	100	494,35	100	493,5

Okulların bulunduğu konum Türkiye genelinde Türkçe testi puan ortalamaları arasında fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre Türkçe testi puan ortalaması en yüksek okulların Kasaba-köy okulları olduğu görülmektedir (\bar{X} =498,8).

3.1.3.5. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü

Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.22’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.22 Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

Türkçe başarı puanları	8.sınıftaki toplam öğrenci sayısı		Okuldaki toplam öğrenci sayısı	
	Balıkesir	Türkiye	Balıkesir	Türkiye
	0,19	0,17	0,31	0,16

Gerek Türkiye gerekse Balıkesir verilerine göre okullardaki sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okulların toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki olduğu söylenebilir. Başka bir deyişle sekizinci sınıf öğrenci sayıları ile okuldaki tüm öğrencilerin sayısı öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamalarını az da olsa etkilemektedir.

3.1.3.6. Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar

Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.1.23’te yer almaktadır.

Tablo 3.1.23 Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasındaki korelasyon

Türkçe başarı puanları	Öğrenci Kaynaklı Sorunlar		Öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar	
	Balıkesir	Türkiye	Balıkesir	Türkiye
	-0,11	-0,24	-0,10	-0,33

Türkiye verilerine göre öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre de öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar azaldıkça öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları artmaktadır şeklinde yorumlanabilir. Tablodan elde edilen bir diğer sonuç Balıkesir'deki öğrencilerin Türkiye geneli öğrencilere göre Türkçe testi puan ortalamalarının kendilerinden kaynaklı ve kendilerinden kaynaklı olmayan sorunlardan daha az etkilendiğidir.

3.2. Matematik Dersine İlişkin Bulgular

Matematik dersi için yeterli düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 3.2.1’de yer almaktadır.

Tablo 3.2.1. Matematik dersi yeterli düzeyleri ve düzeylere karşılık gelen puanlar

Yeterlilik Düzeyi	Puan Karşılığı
Temelaltı	351,10’dan düşük
Temel	351,10 dahil olmak üzere 451,00’e kadar
Orta	451,00 dahil olmak üzere 557,80’e kadar
Ortaüstü	557,80 dahil olmak üzere 625,54’e kadar
İleri	625,54 ve üzeri

Öğrencilerin Matematik testi için temel düzeyde yer alabilmeleri için en az 351,10 puan almaları, ileri düzeyde yer alabilmeleri için en az 625,54 puan almaları gerektiği görülmektedir.

Matematik testine ait yeterli düzeyleri ve tanımları Tablo 3.2.2’de yer almaktadır.

Tablo 3.2.2. Matematik testine ait yeterlik düzeyleri ve tanımları

DÜZEYLER	AÇIKLAMA	BECERİLER	Becerinin İçeriği
1.TEMEL ALTI DÜZEY	Ele alınan konuda bilinmesi gereken en temel bilgi ve becerileri kapsar. Bunlar her öğrencinin kazanmasını beklediğimiz kavramsal veya işlemsel bilgi ve becerilerdir.	Tanıma/ Hatırlama	Tanımları, terimleri, birimleri, geometrik özellikleri, sembolleri, formülleri, geometrik cisimlerin gösterimlerini, temel özelliklerini ve temel işlemleri yapmayı gerektiren kuralları hatırlayabilir. Geometrik cisimleri, açınımları ve gösterimleri tanıyabilir.
		Rutin işlem yapma	Temel algoritma, formül, işlem ve alışıldık kurallarla işlem yapabilir.
		Verilen Yönergedeki bilgiyi kullanma/ yürütme	Açık durumlara yönelik doğrudan verilen yönergelere göre bilgiyi kullanabilir.
		Temsildeki bilgiyi okuma	Bir tablo, grafik, sayı doğrusu v.b. gösterimde yer alan bilgiyi okuyabilir.
DÜZEYLER	AÇIKLAMA	BECERİLER	Becerinin İçeriği
2.TEMEL DÜZEY	Doğrudan yani ilk bakışta görülebilen muhakeme gerektirmeyen belli bir içerikteki durumları fark edebilir ve yorumlayabilir. Az zihinsel çaba gerektiren basit ilişkilere yönelik akıl yürütme kapasitesine sahiptir ve sonuçlar hakkında çıkarımlar yapabilir.	Özellik veya kuralı anlama	Temel bir özelliğin veya kuralın verilen bir durumda geçerli olup olmadığını ayırt edebilir ve bu kuralı uygulayabilir. Verilen matematiksel ifadeleri/ sayıları/nesnelere/şekilleri belli bir kurala göre sınıflayabilir.
		Matematiksel İşlemleri Yapma	Bir dizi aşamalı kararların verilmesini içeren açıkça tanımlanmış dört işlem sorularını çözebilir. Olası durumlara yönelik basit hesaplamalar ve basit olasılık hesaplamaları yapabilir.
		Rutin sözel problemleri çözme	Rutin sözel problemleri bilinen bir çözüm yolunu kullanarak çözebilir. Standart temsildeki bilgiyi işlemler yaparak kullanabilir.
		Standart olmayan temsildeki bilgiyi okuma	Standart olmayan temsildeki bilgiyi okuyabilir
		Temsiller arasında geçiş yapma	Bir veriyi tablo veya grafiğe aktarabilir. Tablo, görsel, grafik veya şekil üzerinde verilen bilgileri kullanarak istenilen sonuca ulaşmak için gerekli işlemleri ve çıkarımları yapabilir. Basit eşitsizlikleri ve temel denklemleri kurabilir, bir problem durumunu modelleyecek geometrik şekiller ve diyagramlar oluşturabilir, matematiksel bir ilişkiyi ifade etmek için denk temsiller bulabilir.
		Sıralama yapma	Verilen sayıları istenen şekilde sıralayabilir.

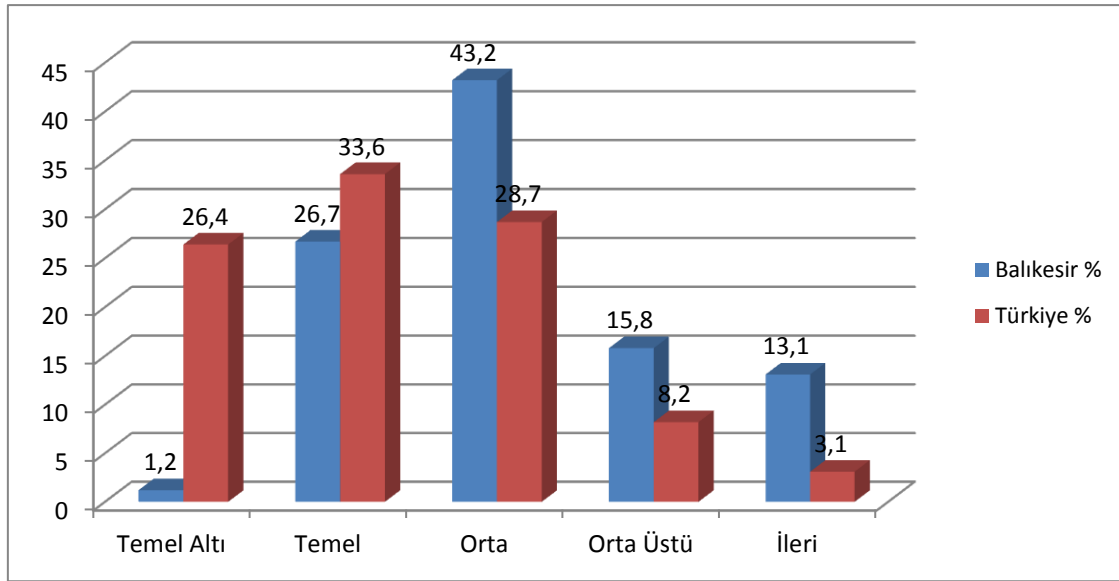
DÜZEYLER	AÇIKLAMA	BECERİLER	Becerinin İçeriği
3 ORTA DÜZEY	İşlemler ile kavramlar arasında ilişki kurabilir. Basit durumları ve problemleri çözmek için temel matematiksel bilgileri uygulayabilirler. Öğrenci bu düzeyde gösterimleri inşa edebilir. Çözüm ulaşmak için ileri düzeyde olmayan ancak zihinsel çaba ve muhakeme gerektiren işlemleri yapar.	Problem çözme	Problemde çözüme ulaşmak için uygulanacak işleme veya sürece karar verebilir;
			İşlemlerle matematiksel kavramlar arasında ilişki kurabilir;
			Birden fazla kavram, standart olmayan temsildeki bilgi, gösterim veya kuralı bir arada kullanmayı gerektiren problemleri çözebilir.
		Tahmin etme	İstenen niceliği bulmak için en uygun ölçme yaklaşımını kullanarak en yakın değeri tahmin edebilir.
			Bir problemin içinde verilen farklı durumlardan istenen durumun gerçekleşme olasılığını hesaplayabilir ve tahmin edebilir.
		Basit model/ Temsil İnşa etme	Matematiksel bağlama özgü basit geometrik şekilleri/cisimleri/sayı doğrusunu vs. inşa edebilir.
		Cebirsel İfadelerle işlem yapma	Cebirsel ifade içeren basit denklem ve problemleri çözebilir.
İlişkilendirme	Birden fazla tablo, görsel, şekil veya grafikte verilen bilgiler arasından istenilen verileri bulup sonuca ulaşmak için gerekli işlemleri ve çıkarımları yapabilir.		
4 ORTAÜSTÜ DÜZEY	İşlemler ile kavramlar arasında derinlemesine ilişki kurabilir. Yapılacak işlemin ana amacı, öğrencinin dikkatini kavram hakkında derinlemesine düşünmeye sevk etmektir. Öğrenci bu düzeyde gösterimleri analiz edebilir ve kullanabilir. Akıl yürütme ve strateji kullanarak gerekli işlemleri yapar ve çözüme ulaşır. Karmaşık durumlarayönelik modeller geliştirebilir ve bu modellerle çalışabilir.	Strateji gerektiren problemleri çözme	Karmaşık ve birden fazla işlem gerektiren problemleri çözmek için uygun stratejiyi seçebilir, karşılaştırabilir ve değerlendirebilir.
		Akıl yürütme	Birden fazla durum içeren, çözüm yolu akıl yürütme ve strateji gerektiren geometri veya olasılık problemlerinde gerekli işlemleri yapabilir.
		Basit model/ Temsil analiz etme ve kullanma	Karmaşık durumlara yönelik modeller geliştirebilir ve bu modellerle çalışabilir. Üç boyutlu cisimlerle ilgili birden fazla işlem basamağı gerektiren matematiksel problemleri çözebilir.
		Genelleme	Kendi eylemlerini (çözüm yolu) ve formüllemelerini yansıtabilir, örüntülerin genel terimini bulabilir.
Kendi yorum ve akıl yürütmelerine bağlı olarak elde ettiği çıkarımlar arasında ilişki kurabilir.			

DÜZEYLER	AÇIKLAMA	BECERİLER	Becerinin İçeriği
5 İLERİ DÜZEY	Matematiksel problem durumlarında bilgilerin ve becerilerin yeni bir duruma transfer edilmesini, mantıksal ve sistematik düşünmeyi gerektirir. Farklı bilgi kaynaklarını ve gösterimlerini ilişkilendirebilir. Bunları esnek bir şekilde birbirine dönüştürebilir. Karmaşık problem durumlarını modelleyebilir. Karmaşık durumlar içeren ve çözümü birkaç adımda gerçekleşen problem, olasılık ve geometri problemlerini çözer.	Karar verme	Matematiksel problem durumlarında bilgilerin ve becerilerin yeni bir duruma transfer edilmesini, mantıksal ve sistematik düşünmeyi gerektirir. Farklı bilgi kaynaklarını ve gösterimlerini ilişkilendirebilir. Bunları esnek bir şekilde birbirine dönüştürebilir. Karmaşık problem durumlarını modelleyebilir. Karmaşık durumlar içeren ve çözümü birkaç adımda gerçekleşen problem, olasılık ve geometri problemlerini çözer.
		Neden gösterme/ Doğrulama	Bir çözümün, çıkarımın veya stratejinin doğruluğunu ve geçerliliğini savunmak için matematiksel deliller/argümanlar üretebilir.
		Özgün problemleri çözme	Genellikle tek cevabı ve tek bir çözüm yolu olmayan, strateji ve kavramsal bilgilerin ilişkilendirilmesini gerektiren problemleri çözebilir.
		Problem oluşturma/ kurma	Verilen sembolik, görsel veya sözel ifadeleri istenen özgün bir problem durumuna dönüştürebilir.
		Orijinal bir ürün/model üretme/ sentezleme	Verilen bilgilerden uygun olanlarını sentezleyerek özgün ve geçerli bir ürün veya model ortaya koyabilir.

Matematik testi yeterlik düzeylerine öğrencilerin dağılımı Şekil 3.2.1’de yer almaktadır.

Yeterlilik düzeyi	Balıkesir N	Balıkesir %	Türkiye %
Temel Altı	5	1,2	26,4
Temel	110	26,7	33,6
Orta	178	43,2	28,7
Orta Üstü	65	15,8	8,2
İleri	54	13,1	3,1
Toplam	412	100	100

Şekil 3.2.1. Öğrencilerin Matematik testi düzeylerine göre dağılımları

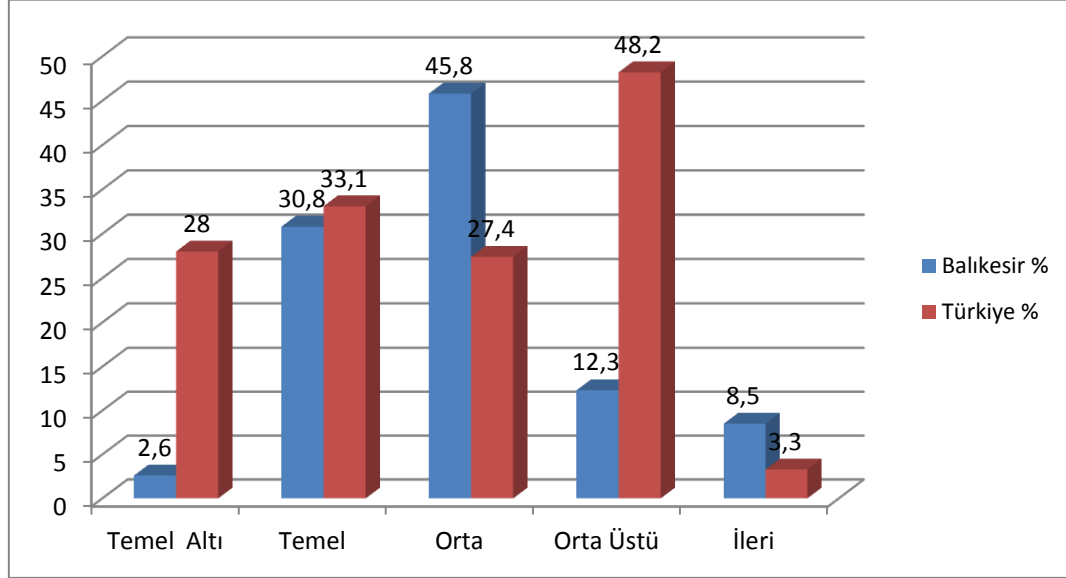

Öğrencilerin Matematik testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, %27,9’unun temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir (N= 115). %43,2’sinin orta (N=178), %15,8’ünün ortaüstü (N=65) ve %13,1’inin ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=54). Balıkesir verileri ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında ise Balıkesir’in orta, ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinin Türkiye geneli orta, ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinden yüksek olduğu, temelaltı düzeyde olan öğrenci sayısının ise oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Erkek öğrencilerin Matematik testi yeterlik düzeyleri dağılımları Şekil 3.2.2’de yer almaktadır.

	Balıkesir N	Balıkesir %	Türkiye %
Temel Altı	6	2,6	28
Temel	70	30,8	33,1
Orta	104	45,8	27,4
Orta Üstü	28	12,3	48,2
İleri	19	8,5	3,3
Toplam	227	100	100

Şekil 3.2.2. Erkek öğrencilerin Matematik testi yeterlik düzeyleri

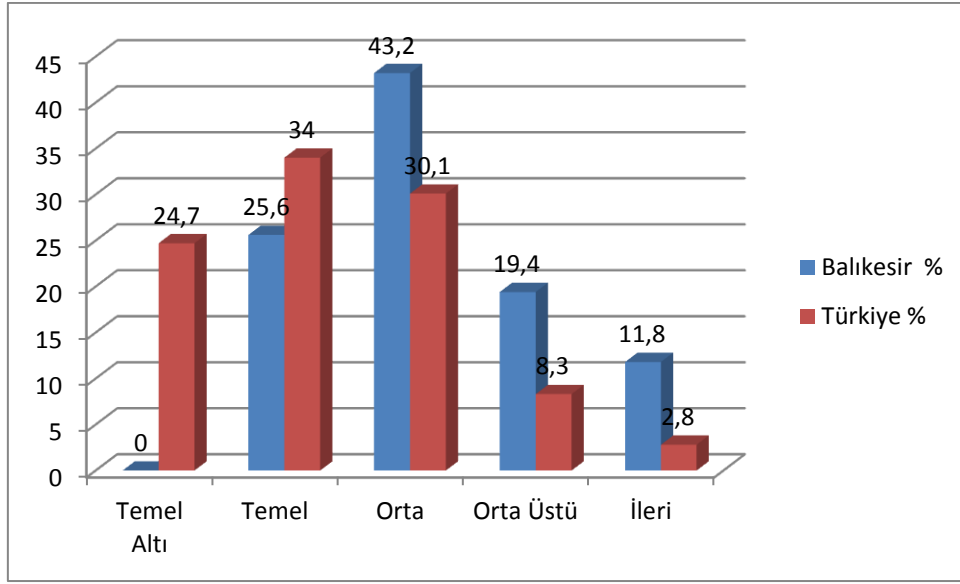
Erkek öğrencilerin Matematik testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, %33,4'ünün temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir (N= 76). %45,8'sinin orta (N=104), %13,3'inin ortaüstü (N=28) ve %8,5'inin ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=19).

Orta yeterlik düzeylerine dağılan erkek öğrencilerin yüzdeleri; Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında, Balıkesir yüzdelerinin Türkiye yüzdelerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Kız öğrencilerin Matematik testi yeterlik düzeyleri dağılımları Şekil 3.2.3'te yer almaktadır.

Yeterlik Düzeyi	Balıkesir Sayı	Balıkesir %	Türkiye %
Temel Altı	0	0	24,7
Temel	51	25,6	34
Orta	80	43,2	30,1
Orta Üstü	36	19,4	8,3
İleri	18	11,8	2,8
Toplam	185	100	100

Şekil 3.2.3. Kız öğrencilerin Matematik testi yeterlik düzeyleri

Kız öğrencilerin Matematik testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, %25,6 'sının temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir (N= 51). %43,2'sinin orta (N=80), %19,4'ünün ortaüstü (N=36) ve %19,4'ünün ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=18). Orta ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan kız öğrencilerin yüzdeleri, Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında, Balıkesir yüzdelerinin Türkiye yüzdelerinden yüksek olduğu, diğer yeterlilik düzeylerinde ise alt seviyede olduğu görülmektedir.

3.2.1. Matematik Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Matematik testinden elde edilen sonuçların, öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.2.1.1. Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyinin Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.3'te yer almaktadır.

Tablo 3.2.3 Anne eğitim düzeyi Balıkesir Türkiye karşılaştırması

Anne Eğitim Düzeyi	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	5,0	11,81
İlkokul mezunu	52,1	44,65
Ortaokul mezunu	22,0	20,37
Lise mezunu	14,0	15,97
Ön lisans mezunu	1,7	1,29
Lisans mezunu	3,6	4,99
Yüksek lisans mezunu	1,7	0,73
Doktora mezunu	-	0,19
Toplam	100,00	100,00

Balıkesir verilerine göre anne eğitim durumu % 52,1 ile birinci sırada görünürken Türkiye ortalaması da % 44,65'tir. Böylelikle diğer ortalamalarda hesaba katıldığında Balıkesir deki öğrencilerin anne eğitim durumu ile Türkiye ortalaması aynı paralellikte devam etmektedir.

3.2.1.2.Sosyo-ekonomik Düzey

Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.4'te yer almaktadır.

Tablo 3.2.4 Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

Matematik başarı puanları	Sosyoekonomik düzey	
	Balıkesir	0,275
Türkiye	0,372	

Türkiye verilerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Matematik testi puanları arasında anlamlı, orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu durum, öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe Matematik puanlarının da yükseldiği şeklinde açıklanabilir. Balıkesir verilerine göre ise öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Matematik testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bir başka deyişle öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe Matematik puanlarının az da olsa yükseldiği söylenebilir.

3.2.1.3.Eğitim Hedefi

Öğrencilerin eğitim hedefleri Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.5'te yer almaktadır.

Tablo 3.2.5 Öğrencilerin eğitim hedefleri Balıkesir Türkiye karşılaştırması

Eğitim Hedefi	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Liseyi bitirmek	17,4	11,27
Yüksekokul bitirmek	4,0	4,94
Üniversiteyi bitirmek	56,5	56,95
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	22,2	26,74
Toplam	100,00	100,00

Öğrencilerimizin Eğitim hedefleri Balıkesir ili % 56 oranda Üniversiteyi bitirmek olarak görünürken Türkiye geneli de % 56,95 tir. Balıkesir ve Türkiye verileri paralel olarak gözlemlenmektedir.

3.2.1.4.Evdeki Kitap Sayısı

Öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı ile Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.6'da yer almaktadır.

Tablo 3.2.6 Öğrencilerin evlerindeki kitap sayıları ile Matematik testi puan ortalamaları

Kitap Sayısı	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Hiç ya da çok az (0-5 kitap)	15,6	494,34	12,16	454,5
6-15 kitap	30,6	490,07	31,15	473,4
16-50 kitap	29,4	460,71	28,35	509,2
51-80 kitap	11,4	498,19	12,97	522,3
81 ve üzeri kitap	13,2	519,19	15,36	548,5
Toplam	100,00	496,9	100,00	449,2

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı arttıkça Matematik testi puan ortalamalarının arttığı görülmektedir. Öğrencilerin evlerindeki kitap sayılarına göre, Balıkesir'deki öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir.

3.2.1.5. Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları ile Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.7'de yer almaktadır.

Tablo 3.2.7 Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları ile Matematik testi puan ortalamaları

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Katılmadım	42,6	493,83	34,90	491,33
Yalnızca 1. dönem katıldım	13,8	506,60	12,49	483,63
Yalnızca 2. dönem katıldım	6,7	464,22	7,71	488,02
Her iki dönem de katıldım	36,9	517,91	44,91	511,47
Toplam	100,00	502,81	100,00	499,30

Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alındığında, öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumlarına göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, her iki dönemde kurslara katılan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. (Balıkesir ($\bar{x}=517,91$) Türkiye ($\bar{x}=511,47$)). Genel olarak düzenli olarak devam edilen destekleme ve yetiştirme kurslarının Matematik testi puan ortalamasının yükselmesine olumlu katkı sunduğu söylenebilir.

3.2.1.6. Okula Yönelik Tutum

Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.8'de yer almaktadır.

Tablo 3.2.8. Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

Matematik başarı puanları	Okula Yönelik Tutum	
	Balıkesir	0,11
Türkiye	0,033	

Türkiye verilerine göre öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Matematik testi puanları arasında çok düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre ise öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Matematik testi puanları arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu gözlemlenmektedir.

Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Ailelerin öğrencilere gösterdiği ilgi ve uyguladığı baskı ile Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.9'da yer almaktadır.

Tablo 3.2.9 Ailelerin ilgisi ve baskısı ile Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

Matematik başarı puanları	Aile İlgisi		Aile baskısı	
	Balıkesir	0,112	-0,165	
Türkiye	0,107	-0,099		

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre ailelerin öğrencilere ilgisi ile Matematik testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum aile ilgisi arttıkça

öğrencilerin Matematik puanlarının az da olsa yükselme eğilimi gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Aile ilgisi, Balıkesir'deki öğrencilerin Matematik testi puanlarını Türkiye genelindeki öğrencilerin Matematik testi puanlarına göre daha olumlu şekilde etkilemektedir.

Türkiye verilerine göre aile baskısı ile Matematik testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre ise negatif yönde ileri düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu durum, Balıkesir'deki aile baskısı arttıkça öğrencilerin Matematik puanları düşme eğilimi göstermektedir şeklinde açıklanabilir.

3.2.1.7. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.10'da yer almaktadır.

Tablo 3.2.10 Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

Akran Zorbalığı		
Matematik başarı puanları	Balıkesir	0,025
	Türkiye	0,089

Türkiye verilerine göre öğrencilerin Matematik testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre ise öğrencilerin Matematik testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında çok düşük düzeyde pozitif yönde bir ilişki vardır.

3.2.1.8. Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Matematik öğretmenlerinin ödev verme sıklığı, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.11'de yer almaktadır.

Tablo 3.2.11 Öğrenci görüşlerine göre Matematik öğretmenlerinin ödev verme sıklığı

Ödev Verme Sıklığı	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Hiç	15,7	15,03
Haftada 1 ya da 2 kez	49,7	57,79
Haftada 3 ya da daha fazla	34,6	27,18
Toplam	100,00	100,00

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrenciler en yüksek oranla Matematik öğretmenlerinin haftada bir ya da iki kez ödev verdiklerini söylemişlerdir (Balıkesir (% 49,7); Türkiye (%57,79)). Hiç ödev vermeyenlerin oranının Türkiye için çok yüksek olmadığı söylenebilirken (%15,03), Balıkesir için de aynı durumun geçerli olduğu söylenebilir (%15,7).

Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre ile Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.12'de yer almaktadır.

Tablo 3.2.12 Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre ile Matematik testi puan ortalamaları

Ödev Ayrılan Süre	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
15 dakika ya da daha az	17,6	438,97	18,41	486,89
16-30 dakika	27,8	494,77	31,75	498,15
31-60 dakika	37,4	474,03	33,00	506,19
61-90 dakika	11,5	498,97	10,35	503,45
90 dakikadan fazla	5,6	517,32	6,50	495,56
Toplam	100,0	494,91	100,00	500,55

Tabloya göre, Matematik dersi ödevlerine 90 dakika zaman ayıran Balıkesir'deki öğrencilerin Matematik testi puan ortalamalarının en yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{x}=517,32$). Türkiye verilerine göre ise Matematik dersi ödevlerine 31-60 dakika zaman ayıran öğrencilerin Matematik dersi puan ortalamaları en yüksektir ($\bar{x}=506,19$).

3.2.1.9. Matematik Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz- Yeterlik

Öğrencilerin Matematik dersine verdikleri değer, Matematik dersinden hoşlanma durumları ve Matematik dersine ilişkin öz-yeterlikleri ile Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.13'de yer almaktadır.

Tablo 3.2.13 Öğrencilerin Matematik dersine verdikleri değer, Matematik dersinden hoşlanma durumları ve Matematik dersine ilişkin öz-yeterlikleri ile Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

		Matematik dersine verilen değer	Matematik dersinden hoşlanma	Matematik dersine ilişkin öz-yeterlik
Matematik başarı puanı	Balıkesir	0,29	0,12	0,192
	Türkiye	0,09	0,14	0,26

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin Matematik testi puanları ile Matematik dersine verdikleri değer, Matematik dersinden hoşlanma durumları ve Matematik dersine ilişkin öz-yeterlikleri arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir ve Türkiye verilerinin birbirine oldukça paralel olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin Matematik dersine verdikleri değer, Matematik dersinden hoşlanma durumları ve Matematik dersine ilişkin öz-yeterlikleri arttıkça Matematik testi başarı puanları az da olsa artabilir şeklinde yorumlanabilir.

3.2.2. Matematik Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Öğrencilerin Matematik testinden elde edilen sonuçların, öğretmen anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.2.2.1 .Öğretmenin Eğitim Düzeyi

Matematik öğretmenlerinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.14'te yer almaktadır.

Tablo 3.2.14 Öğretmenlerin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları

Öğretmenin Eğitim Düzeyi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Ön Lisans	6,3	477,16	3,35	495,18
Lisans	68,8	489,72	93,15	499,30
Yüksek Lisans	25,0	511,14	3,50	499,71
Toplam	100	494,91	100,00	499,18

Balıkesir verilerine göre yüksek lisans mezunu Matematik öğretmenlerinin öğrencilerine ait Matematik testi puan ortalaması en yüksektir ($\bar{x}=511,14$). Türkiye verilerine göre yüksek lisans mezunu Matematik öğretmenlerinin öğrencilerine ait Matematik testi puan ortalaması en yüksektir ($\bar{x}=499,71$).

3.2.2.2 .Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi

Matematik öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.15’te yer almaktadır.

Tablo 3.2.15 Matematik öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

Matematik başarı puanları	Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi		Öğretmenlerin Mevcut Okulda Süresi
	Balıkesir	Türkiye	
	0,29	0,30	0,28
			0,20

Balıkesir verilerine göre Matematik öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Türkiye verilerine göre ise Matematik öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında düşük ve pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum, Matematik öğretmenlerinin genel çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Matematik testi başarı puanlarının arttığı şeklinde açıklanabilir.

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre Matematik öğretmenlerinin mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bu durum, Matematik öğretmenlerinin mevcut okullarında çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Matematik testi başarı puanlarının az da olsa arttığı şeklinde açıklanabilir.

3.2.2.3 .Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Matematik öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumlarına yönelik analizden elde edilen Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.16’da yer almaktadır.

Tablo 3.2.16 Matematik öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç	1-2	3-4	5+
	%	Gün %	Gün %	gün %
Alanıyla ilgili konular	71,4	7,1	14,3	7,1
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	18,8	50,0	12,5	18,8
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu vb.)	13,3	66,7	6,7	13,3
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	42,9	50,0	0	7,1
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	40,0	26,7	26,7	6,7
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	57,1	42,9	0	0
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	11,8	29,4	11,8	47,1
Kişisel gelişimle ilgili konular	37,5	43,8	12,5	6,3
Diğer	31,3	31,3	12,5	25,0

Matematik öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Alanlarıyla ilgili konular (%71,4) ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi (%57,1) ile ilgili konular , 1-2 gün süreyle katıldıkları etkinliklerin başında Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması ile ilgili konular (% 66,7), 3-4 gün süreyle katıldıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Ölçme ve değerlendirmeye ilgili konular (%26,7) ve 5 gün ve daha fazla süreyle katıldıkları etkinliklerin başında ise idarecilik ve yöneticilikle ilgili konular (%47,1) gelmektedir.

3.2.2.4. Mesleki gelişim indisi

Matematik öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.17’de yer almaktadır.

Tablo 3.2.17 Matematik öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

Mesleki Gelişim indisi		
Matematik başarı puanları	Balıkesir	0,16
	Türkiye	0,10

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre Matematik öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır.

3.2.3. Matematik Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Öğrencilerin Matematik testinden elde edilen sonuçların, okul anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.2.3.1. Okul Türü

Okulların türü ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.18’de yer almaktadır.

Tablo 3.2.18 Okul türleri ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları

Okul Türü	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Genel Ort.	83,3	501,84	88,69	497,7
İmam Hatip Ort.	11,1	457,69	12,31	492,2
Yatılı Bölge Okulu	5,6	501,31	-	-
Toplam	100	496,90	100	496,2

Tabloya göre ABİDE uygulaması örneklemini, Türkiye bazında %88,69’unu, Balıkesir bazında %83,3’ünü genel ortaokullar ve Türkiye bazında %12,31’ini, Balıkesir bazında %11,1’ini imam hatip ortaokulları oluşturmaktadır. Balıkesir bazında %5,6’sını Yatılı Bölge Ortaokulu oluşturmaktadır. Balıkesir’de bulunan genel ve imam hatip ortaokullarının Matematik testi puan ortalamalarının, Türkiye geneli Matematik testi puan ortalamaları ile eş değer olduğu görülmektedir.

3.2.3.2. Sekizinci Sınıf ortalama Sınıf mevcudu

Sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcudu ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.19’da yer almaktadır.

Tablo 3.2.19 Sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcudu ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları

Sınıf Mevcudu Ortalaması	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
25’ten az	22,2	477,1	28	496,3
25-30 arası	44,4	501,3	49	497,1
31-40 arası	22,2	511,4	18	493,6
41 ve daha fazlası	11,1	489,7	6	491,2
Toplam	100	494,9	100	495,9

Türkiye geneli Matematik testi puan ortalamaları dikkate alındığında sınıf mevcutlarına göre Matematik testi puan ortalamalarının birbirinden farklı olmadığı görülmektedir. Balıkesir verilerine göre ise en yüksek Matematik testi puan ortalamasının sınıf mevcudu ortalaması 31-40 arasında olan okullara ait olduğu görülmektedir ($\bar{x}=511,3$). En düşük ortalamasının ise sınıf mevcudu ortalaması 25'ten az olan okullara ait olduğu görülmektedir ($\bar{x}=477,1$).

3.2.3.3. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu

Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.20'de yer almaktadır.

Tablo 3.2.20 Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları

Okulda Kütüphane Var mı?	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Evet	76,5	494,03	29	496,5
Hayır	23,5	500,29	71	495,5
Toplam	100	497,16	100	495,8

Okullarda kütüphane bulunması Türkiye genelinde Matematik testi puan ortalamaları arasında fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre okullarında kütüphane bulunmayan öğrencilerin Matematik testi puan ortalamalarının okullarında kütüphane bulunanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.2.3.4. Okulun Bulunduğu Yer

Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.2.21'te yer almaktadır.

Tablo 3.2.21 Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları

Okulların Konumu	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Şehir merkezi	55,5	498,95	55,5	495,4
Merkez ilçe	5,5	444,17	6,6	501,0
Şehrin dışında mahalle	11,3	530,02	12,0	499,7
Kasaba-köy	27,7	490,11	25,9	494,2
Toplam	100	490,81	100	496,0

Okulların bulunduğu konum Türkiye genelinde Matematik testi puan ortalamaları arasında fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre Matematik testi puan ortalaması en yüksek okulların şehrin dışındaki mahalle okulları olduğu görülmektedir ($\bar{x}=530,02$).

3.2.3.5. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü

Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.22'te yer almaktadır.

Tablo 3.2.22 Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

	8.sınıftaki toplam öğrenci sayısı		Okuldaki toplam öğrenci sayısı	
Matematik başarı puanları	Balıkesir	0,35	0,49	
	Türkiye	0,15	0,14	

Türkiye verilerine göre okullardaki sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okulların toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Balıkesir verilerine göre okullardaki sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okulların toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları arasında pozitif yönde düşük düzeyde ilişki bulunmaktadır. Başka bir deyişle sekizinci sınıf öğrenci sayıları ile okuldaki tüm öğrencilerin sayısı arttıkça öğrencilerin Matematik testi puan ortalamaları düşmektedir denilebilir.

3.2.3.6.Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar

Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.2.23'te yer almaktadır.

Tablo 3.2.23 Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasındaki korelasyon

		Öğrenci kaynaklı sorunlar	Öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar
Matematik başarı puanları	Balıkesir	0,28	0,17
	Türkiye	-0,27	-0,39

Türkiye verilerine göre öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre de öğrenci kaynaklı sorunlar ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında üst düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki, öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmektedir.

3.3.Fen Bilimleri Dersine İlişkin Bulgular

Fen Bilimleri dersi için yeterlik düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 3.3.1’de yer almaktadır.

Tablo 3.3.1. Fen Bilimleri dersi yeterlik düzeyleri ve düzeylere karşılık gelen puanlar

Yeterlilik Düzeyi	Puan Karşılığı
Temelaltı	326,72’den düşük
Temel	326,72dahil olmak üzere 437,80’e kadar
Orta	437,80 dahil olmak üzere 518,20’ye kadar
Ortaüstü	518,20 dahil olmak üzere 571,50’ye kadar
İleri	571,50 ve üzeri

Öğrencilerin Fen Bilimleri testi için temel düzeyde yer alabilmeleri için en az 326,72 puan almaları, ileri düzeyde yer alabilmeleri için en az 571,50 puan almaları gerektiği görülmektedir.

Fen Bilimleri testine ait yeterlik düzeyleri ve tanımları

1. DÜZEY (TEMELALTI)

Öğrenciler, fenle ilgili bazı temel kavramların isimlerini bilir (Basit makineler, ölçüm aracı). Kendi vücudu ile ilgili bazı olgular hakkında bilgi sahibidir (Model organ isimleri).

Bazı basit fiziksel olaylar hakkında bilgi sahibidir (Buzun erimesi, suyun kaynaması, gölün donması).

Basit doğa olaylarının isimlerini bilir (Kar, sel, deprem, yağmur).

Verilen basit grafik ve metinlerde yer alan bilgilerden (kavram, sayısal değer vb.) en az birini seçer.

2. DÜZEY (TEMEL)

Öğrenciler, fenle ilgili bazı temel kavramların tanımını yapabilir.

Temel fen kavramları ile ilgili bazı şema/model ve şekilleri birbirinden ayırt edebilir. Basit verilerle sunulan bilgileri karşılaştırabilir.

Bazı basit fiziksel olayların neden ve sonuçlarından en az birini belirleyebilir. İnsan vücudu ile ilgili çoğu organ adlarını bilir.

Çoğu basit fiziksel olayların isimlerini bilir. Temel güvenlik uyarı levhalarını tanıyabilir.

Verilen bir durumdan yola çıkarak günlük yaşamdan örnek verebilir.

3. DÜZEY (ORTA)

Öğrenciler, fenle ilgili bazı temel kavramların tanımını ifade edebilir, bazılarının işleyişini veya görevlerini bilir (Sel, heyelan, elektriklenme ile ilgili temel şeyleri bilir).

İnsan vücudu ile ilgili çoğu organın işleyişini açıklayabilir. (Vücuttaki sistemlerde bulunan temel organların görevlerini bilir.)

Çoğu basit fiziksel olayların işleyişini açıklayabilir.

Doğa olaylarının çoğunun adını bazılarının da işleyişini bilir. Doğa olaylarının işleyişindeki değişimleri yorumlayabilir.

Birbirine yakın bilgiler arasında karşılaştırma yapabilir.

Basit verilerle oluşturulmuş tablo ve grafikleri yorumlayabilir.

4. DÜZEY (ORTAÜSTÜ)

Öğrenciler, fenle ilgili anahtar kavramların tamamını tanımlar ve çoğunun işleyişi hakkında bilgi sahibidir (Örneğin, dolaşım nasıl gerçekleştiğini açıklar).

Bazı fen kavramlarını gündelik hayatta kullanabilir ve verilen araç gereçle deney yapabilir.

Günlük yaşamdaki bazı olgu ve doğa olaylarından elde ettiği kanıtları karşılaştırabilir (Sera etkisi-Karbon salınımı).

Fen kavramları arasında ilişki kurabilir (Canlıların çevre ile ilişkisi).

Günlük yaşamda karşılaştığı problemlerin farkına varır, problemle ilgili veri toplar ve problemi çözebilecek uygun öneriler sunabilir.

Karmaşık bilgiler arasından çıkarımda bulunabilir.

Basit verilerle tablo oluşturabilir ve bu tablonun grafiklerini çizebilir. Verilen verileri analiz eder ve günlük hayattaki bir duruma uygulayabilir.

5. DÜZEY (İLERİ DÜZEY)

Bağımlı ve bağımsız değişkenleri belirleyerek fenle ilgili olgu ve olayları açıklayabilecek kontrollü deneyler tasarlayabilir.

Günlük yaşamda karşılaştığı problemlerin çözümü için deney tasarlayabilir.

Konuyla ilgili hipotezleri karşılaştırarak hipotezi test etmek için en uygun yöntemi belirler, sonuçları değerlendirerek yorumlayabilir.

Fen kavramları arasında farklı ilişkiler kurarak yeni çıkarımlarda bulunabilir.

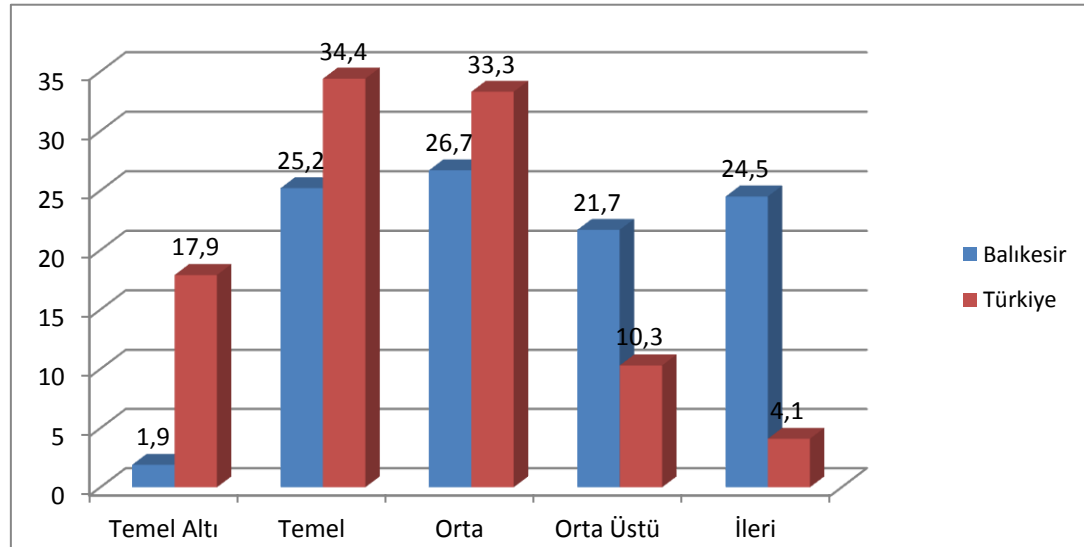
Fen ile ilgili bilgi ve becerilerini kullanarak karşılaştığı sorunlara çözüm üretebilir. Karmaşık ve ayırt ediciliği zor verileri karşılaştırır ve değerlendirerek yorumlar.

Karmaşık grafikleri çizebilir ve çizilmiş grafikleri yorumlayıp değerlendirebilir.

Tablo 3.3.2. Fen Bilimleri testi yeterlik düzeylerine öğrencilerin dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yeterlilik Düzeyi	Balıkesir Fen Bilimleri Düzeyi		Türkiye %
	N	%	%
Temel Altı	8	1,9	17,9
Temel	104	25,2	34,4
Orta	112	26,7	33,3
Orta Üstü	87	21,7	10,3
İleri	101	24,5	4,1
Toplam	412	100	100

Şekil 3.3.1. Öğrencilerin Fen Bilimleri testi düzeylerine göre dağılımları

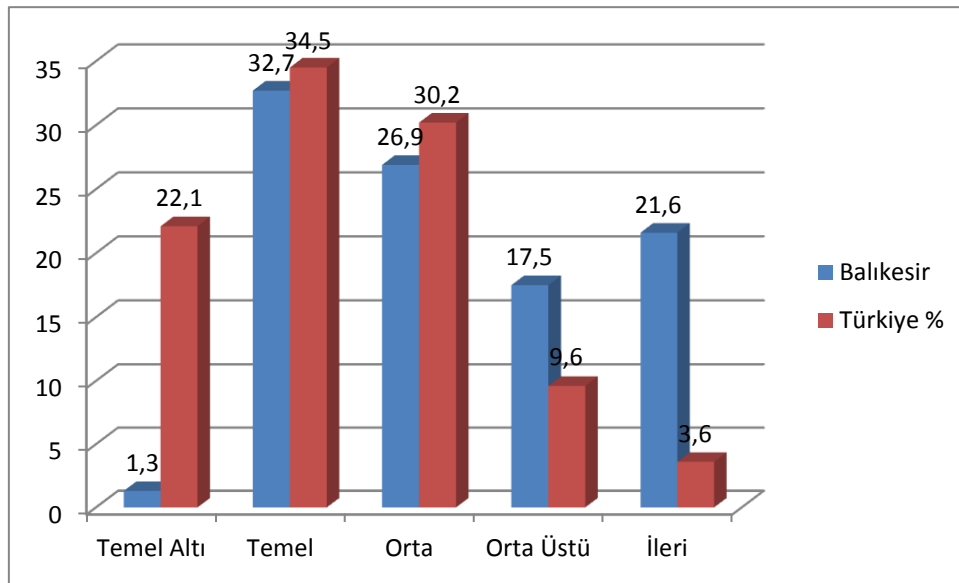

Öğrencilerin Fen Bilimleri testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, %27,1'inin temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir (N= 112). %26,7'sinin orta (N=112), %21,7'sinin ortaüstü (N=87) ve %4,5'inin ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=101). Balıkesir verileri ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında ise Balıkesir'in ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinin Türkiye geneli ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinden yüksek olduğu görülmektedir. Temel ve temel altı düzeyde bulunan öğrenci sayısı ise oldukça azdır.

Erkek öğrencilerin Fen Bilimleri testi yeterlik düzeyleri dağılımları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yeterlilik Düzeyi	Balıkesir Erkek Öğrenci Sayısı	Balıkesir %	Türkiye %
Temel Altı	3	1,3	22,1
Temel	73	32,7	34,5
Orta	60	26,9	30,2
Orta Üstü	39	17,5	9,6
İleri	48	21,6	3,6
Toplam	223	100	100

Şekil 3.3.2. Erkek öğrencilerin Fen Bilimleri testi yeterlik düzeyleri

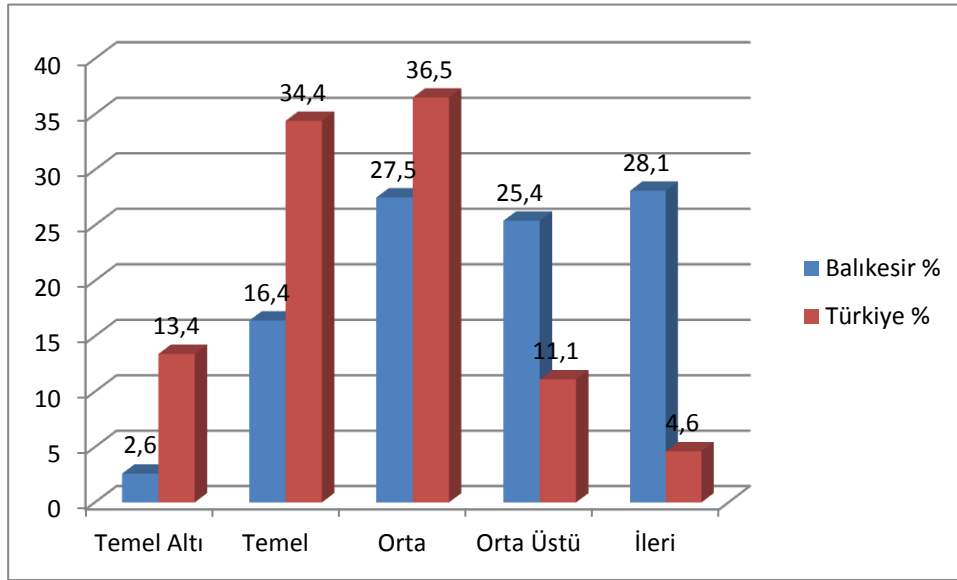

Erkek öğrencilerin Fen Bilimleri testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, % 34'ünün temel ve temel altı düzeyde olduğu görülmektedir (N= 76). % 26,9'unun orta (N=60), % 17,5'inin ortaüstü (N=39) ve % 21,6'sının ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=48). Ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan erkek öğrencilerin yüzdeleri, Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında, Balıkesir yüzdelерinin Türkiye yüzdelерinden yüksek olduğu görülmektedir. Temel altı, temel ve orta düzeyde ise Balıkesir ortalamalarının Türkiye ortalamalarında düşük olduğu gözlemlenmektedir.

Kız öğrencilerin Fen Bilimleri testi yeterlik düzeyleri dağılımları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yeterlilik Düzeyi	Balıkesir Kız Öğrenci Sayısı	Balıkesir %	Türkiye %
Temel Altı	5	2,6	13,4
Temel	31	16,4	34,4
Orta	52	27,5	36,5
Orta Üstü	48	25,4	11,1
İleri	53	28,1	4,6
Toplam	189	100	100

Şekil 3.3.3. Kız öğrencilerin Fen Bilimleri testi yeterlik düzeyleri

Kız öğrencilerin Fen Bilimleri testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, sadece % 19'unun temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir (N=36). %27,5'inin orta(N=52), %25,4' ünün ortaüstü (N=48) ve % 28,1'inin ileri düzeyde oldukları görülmektedir (N=53). Orta üstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan kız öğrencilerin yüzdeleri, Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında, Balıkesir yüzdelerinin Türkiye yüzdelerinden yüksek olduğu görülmektedir.

3.3.1. Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Fen Bilimleri testinden elde edilen sonuçların, öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.3.1.1. Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyinin dağılımları ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.3'te yer almaktadır.

Tablo 3.3.3 Anne eğitim düzeyi ve karşılaştırmalı Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Anne Eğitim Düzeyi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	4,95	490,7	11,81	456,8
İlkokul mezunu	52,1	495,9	44,65	492,3
Ortaokul mezunu	22,0	490,5	20,37	495,1
Lise mezunu	14,1	528,4	15,97	532,5
Ön lisans mezunu	1,7	592,6	1,29	564,2
Lisans mezunu	3,6	609,7	4,99	581,8
Yüksek lisans mezunu	1,55	575,7	0,73	561,5
Doktora mezunu	0	0	0,19	593,8
Toplam	100,00	507,4	100,00	492,3

Öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları, Türkiye verileri dikkate alınarak anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, anneleri doktora mezunu olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir ($\bar{x}=593,8$); Balıkesir verilerine göre ise en yüksek ortalamanın Lisans mezunu olanlar görülmektedir ($\bar{x}=609,7$). Anne eğitim düzeyine göre, Balıkesir'deki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir. Genel olarak annelerin eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin Fen Bilimleri başarı puanlarının artış gösterdiği söylenebilir.

3.3.1.2. Sosyoekonomik Düzey

Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.4'te yer almaktadır.

Tablo 3.3.4 Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

Fen bilimleri başarı puanları	Sosyoekonomik düzey	
	Balıkesir	Türkiye
	0,29	0,362

Türkiye verilerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı, orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu durum, öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe Fen Bilimleri puanlarının da yükseldiği şeklinde açıklanabilir. Balıkesir verilerine göre ise öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Fen Bilimleri testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bir başka deyişle öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe Fen Bilimleri puanlarının az da olsa yükseldiği söylenebilir.

3.3.1.3. Eğitim Hedefi

Öğrencilerin eğitim hedefleri ile Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.5'te yer almaktadır.

Tablo 3.3.5 Öğrencilerin eğitim hedefleri ile Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Eğitim Hedefi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Liseyi bitirmek	17,4	416,2	11,27	416,5
Yüksekokul bitirmek	4,0	470,2	5,04	456,3
Üniversiteyi bitirmek	56,0	512,0	56,95	497,3
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	22,2	561,75	26,74	550,6
Toplam	100,00	505,1	100,00	500,4

Öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları, Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alınarak eğitim hedeflerine göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, yüksek lisans ya da doktora yapmayı hedefleyen öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir (\bar{x} =561,75);Türkiye(\bar{x} =550,6)).En düşük ortalamanın ise liseyi bitirmek isteyen öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir (\bar{x} =416,2);Türkiye(\bar{x} =416,5)). Öğrencilerin eğitim hedeflerine göre, Balıkesir'deki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir. Genel olarak eğitim hedefi arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri başarı puanlarının artış gösterdiği söylenebilir.

3.3.1.4. Evdeki Kitap Sayısı

Öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı ile Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.6'da yer almaktadır.

Tablo 3.3.6 Öğrencilerin evlerindeki kitap sayıları ile Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Kitap Sayısı	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Hiç ya da çok az (0-5 kitap)	15,6	448,3	12,16	451,3
6-15 kitap	30,5	477,5	31,15	477,6
16-50 kitap	29,4	529,0	28,35	510,3
51-80 kitap	11,3	517,3	12,97	522,3
81 ve üzeri kitap	13,2	567,8	15,36	547,1
Toplam	100,00	504,7	100,00	500,2

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı arttıkça Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının arttığı görülmektedir. Öğrencilerin evlerindeki kitap sayılarına göre, Balıkesir'deki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir.

3.3.1.5. Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları ile Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.7'de yer almaktadır.

Tablo 3.3.7 Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları ile Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılım Durumu	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Katılmadım	41,4	489,7	35,70	488,13
Yalnızca 1. dönem katıldım	13,6	497,9	11,95	482,02
Yalnızca 2. dönem katıldım	6,6	459,2	7,84	488,70
Her iki dönem de katıldım	38,4	526,5	44,52	516,56
Toplam	100,00	502,8	100,00	500,30

Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alındığında, öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumlarına göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, her iki dönem de kurslara katılan öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir (\bar{x} =526,5); Türkiye (\bar{x} =516,56)). Genel olarak düzenli olarak devam edilen destekleme ve yetiştirme kurslarının Fen Bilimleri testi puan ortalamasının yükselmesine olumlu katkı sunduğu söylenebilir.

3.3.1.6. Okula Yönelik Tutum

Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.8’de yer almaktadır.

Tablo 3.3.8 Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

Okula Yönelik Tutum		
Fen Bilimleri başarı puanları	Balıkesir	0,082
	Türkiye	0,011

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Fen Bilimleri testi puanları arasında çok düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu durum öğrencilerin okula yönelik tutumları olumlu yönde arttıkça Fen Bilimleri başarı puanlarının çok düşük miktarda da olsa artabileceği şeklinde yorumlanabilir.

3.3.1.7. Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Ailelerin öğrencilere gösterdiği ilgi ve uyguladığı baskı ile Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.9’da yer almaktadır.

Tablo 3.3.9 Ailelerin ilgisi ve baskısı ile Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

		Aile İlgisi	Aile baskısı
Fen Bilimleri başarı puanları	Balıkesir	0,182	-0,14
	Türkiye	0,122	-0,128

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre ailelerin öğrencilere ilgisi ile Fen Bilimleri testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum aile ilgisi arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri puanlarının az da olsa yükselme eğilimi gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Aile ilgisi, Balıkesir’deki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanlarını Türkiye genelindeki öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanlarına göre daha olumlu şekilde etkilemektedir.

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre aile baskısı ile Fen Bilimleri testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum aile baskısı arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri puanları düşme eğilimi göstermektedir şeklinde açıklanabilir.

3.3.1.8. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.10’da yer almaktadır.

Tablo 3.3.10 Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

		Akran Zorbalığı
Fen Bilimleri başarı puanları	Balıkesir	-0,175
	Türkiye	0,116

Türkiye verilerine göre öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre ise öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrencilerin öğrenciler üzerindeki akran zorbalığı arttıkça Fen Bilimleri testi puanları az da olsa azabilir şeklinde yorumlanabilir.

3.3.1.9.Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Fen Bilimleri öğretmenlerinin ödev verme sıklığı, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.11’de yer almaktadır.

Tablo 3.3.11 Öğrenci görüşlerine göre Fen Bilimleri öğretmenlerinin ödev verme sıklığı

Ödev Verme Sıklığı	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Hiç	15,4	13,35
Haftada 1 ya da 2 kez	57,2	61,58
Haftada 3 ya da daha fazla	27,4	25,07
Toplam	100,00	100,00

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrenciler en yüksek oranla Fen Bilimleri öğretmenlerinin haftada bir ya da iki kez ödev verdiklerini söylemişlerdir (Balıkesir (%57,2); Türkiye (%61,58)). Balıkesir verileri ile Türkiye verilerinin birbirine paralel olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre ile Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.12’de yer almaktadır.

Tablo 3.3.12 Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre ile Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Ödev Ayrılan Süre	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
15 dakika ya da daha az	20,6	468,1	22,43	489,90
16-30 dakika	29,9	521,7	35,66	504,80
31-60 dakika	30,1	514,6	29,06	503,18
61-90 dakika	6,1	501,2	8,13	498,08
90 dakikadan fazla	4,4	476,5	4,72	493,02
Toplam	100,00	503,7	100,00	500,19

Balıkesir ve Türkiye verilerine, Fen Bilimleri dersi ödevlerine 16-30 dakika zaman ayıran öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının en yüksek olduğu görülmektedir (Balıkesir $\bar{x}=521,7$;Türkiye ($\bar{x}=504,80$)).

3.3.1.10.Fen Bilimleri Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz-Yeterlik

Öğrencilerin Fen Bilimleri dersine verdikleri değer, Fen Bilimleri dersinden hoşlanma durumları ve Fen Bilimleri dersine ilişkin özyeterlikleri ile Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.13’te yer almaktadır.

Tablo 3.3.13. Öğrencilerin Fen Bilimleri dersine verdikleri değer, Fen Bilimleri dersinden hoşlanma durumları ve Fen Bilimleri dersine ilişkin öz-yeterlikleri ile Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

Fen Bilimleri başarı puanı		Fen Bilimleri dersine verilen değer	Fen Bilimleri dersinden hoşlanma	Fen Bilimleri dersine ilişkin öz yeterlik
		Balıkesir	0,29	0,15
	Türkiye	0,09	0,14	0,21

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları ile Fen Bilimleri dersine verdikleri değer, Fen Bilimleri dersinden hoşlanma durumları ve Fen Bilimleri dersine ilişkin özyeterlikleri arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir ve Türkiye verilerinin

Fen Bilimleri dersine verilen değer durumları haricinde birbirine oldukça paralel olduğu görülmektedir. Türkiye verileri dikkate alındığında öğrencilerin Fen Bilimleri dersinden hoşlanma durumları ve Fen Bilimleri dersine ilişkin öz-yeterlikleri arttıkça Fen Bilimleri testi başarı puanları az da olsa artabilir şeklinde yorumlanabilir. Ancak bu durum Balıkesir verilerinden Fen Bilimleri dersine verilen değer durumu için geçerli değildir. Balıkesir verilerine göre öğrencilerin Fen Bilimleri dersine verdikleri değer arttıkça Fen Bilimleri başarı puanları da üst seviyede artış göstermektedir denilebilir.

3.3.2. Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Öğrencilerin Fen Bilimleri testinden elde edilen sonuçların, öğretmen anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.3.2.1 .Öğretmenin Eğitim Düzeyi

Fen Bilimleri öğretmenlerinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.14'te yer almaktadır.

Tablo 3.3.14 Öğretmenlerin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Öğretmenin Eğitim Düzeyi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Ön Lisans	6,3	543,5	3	504,67
Lisans	68,8	496,4	93,4	500,07
Yüksek Lisans	25,0	496,9	3,6	499,42
Toplam	100	501,8	100	500,19

Türkiye ve Balıkesir verilerine göre ön lisans mezunu Fen Bilimleri öğretmenlerinin öğrencilerine ait Fen Bilimleri testi puan ortalaması yüksektir Balıkesir ($\bar{x}=543,5$) Türkiye ($\bar{x}=504,67$).

3.3.2.2 .Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi

Fen Bilimleri öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.15'te yer almaktadır.

Tablo 3.3.15 Fen Bilimleri öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

Fen Bilimleri başarı puanları	Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi		Öğretmenlerin Mevcut Okulda Süresi	
	Balıkesir	Türkiye	Balıkesir	Türkiye
	0,58	0,25	0,10	0,18

Türkiye verilerine göre Fen Bilimleri öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır, Balıkesir verilerine göre ise pozitif yönde fakat yüksek oranda pozitif bir ilişki vardır. Bu duruma göre Türkiye geneli öğretmenlerin genel çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları az da olsa artmaktadır Balıkesir'de ise öğretmenlerin genel çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri puan ortalamaları oldukça artmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

Türkiye ve Balıkesir verilerine göre Fen Bilimleri öğretmenlerinin mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında çok düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bu durum, Fen Bilimleri öğretmenlerinin mevcut okullarında çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri testi başarı puanlarının az da olsa arttığı şeklinde açıklanabilir.

3.3.2.3 .Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumlarına yönelik analizden elde edilen Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.16'da yer almaktadır.

Tablo 3.3.16. Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç	1-2	3-4	5+
	%	Gün	Gün	gün
Alanıyla ilgili konular	71,4	7,1	14,3	7,1
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	18,8	50,0	12,5	18,8
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu vb.)	13,3	66,7	6,7	13,3
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	42,9	50,0	-	7,1
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	40,0	26,7	26,7	6,7
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	57,1	42,9	-	-
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	11,8	29,4	11,8	47,1
Kişisel gelişimle ilgili konular	37,5	43,8	12,5	6,3

Balıkesir verilerine göre Fen Bilgisi öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Alanlarıyla ilgili konular (%71,4) ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi (%57,1) ile ilgili konular , 1-2 gün süreyle katıldıkları etkinliklerin başında Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması ile ilgili konular (% 66,7), 3-4 gün süreyle katıldıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili konular (%26,7) ve 5 gün ve daha fazla süreyle katıldıkları etkinliklerin başında ise idarecilik ve yöneticilikle ilgili konular (%47,1) gelmektedir.

3.3.2.4.Mesleki gelişim indisi

Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.17'de yer almaktadır.

Tablo 3.3.17. Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

Fen Bilimleri başarı puanları	Mesleki Gelişim indisi	
	Balıkesir	0,21
Türkiye	0,11	

Türkiye ve Balıkesir verilerine göre ise Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Türkiye verileri için bu durum, Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim faaliyetlerine katılma sıklığı arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri testi başarı puanlarının az da olsa arttığı şeklinde açıklanabilir. Balıkesir verilerine göre ise Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim faaliyetlerine katılma sıklığı arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri testi başarı puanlarının artması gözlemlenmektedir.

3.3.3.Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Öğrencilerin Fen Bilimleri testinden elde edilen sonuçların, okul anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.3.3.1. Okul Türü

Okulların türü ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.18’de yer almaktadır.

Tablo 3.3.18.Okul türleri ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Okul Türü	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Genel Ort.	83,3	504,03	88,69	498,9
İmam Hatip Ort.	11,1	481,21	12,31	495,9
Yatılı Bölge Okulu	5,6	496,67	-	-
Toplam	100	500,7	100	497,8

Tabloya göre ABİDE uygulaması örneklemini, Türkiye bazında %88,6’sını, Balıkesir bazında %83,3’ünü genel ortaokullar ve Türkiye bazında %12,3’ünü, Balıkesir bazında %11,1’ini imam hatip ortaokulları, Balıkesir bazında % 5,6’sını Yatılı Bölge Okulları oluşturmaktadır.

Fen bilimleri dersi başarı ortalaması Balıkesir verilerine göre en yüksek 504,03 ile Genel Ortaokullar oluşturmaktadır. Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu Sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcudu ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.19’de yer almaktadır.

Tablo 3.3.19 Sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcudu ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Sınıf Mevcudu Ortalaması	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
25’ten az	22,2	478,4	28	497,1
25-30 arası	44,5	508,9	49	495,9
31-40 arası	22,2	510,0	18	495,1
41 ve daha fazlası	11,1	492,0	6	488,5
Toplam	100	500,7	100	495,7

Türkiye geneli Fen Bilimleri testi puan ortalamaları dikkate alındığında sınıf mevcutlarına göre Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının birbirinden farklı olmadığı görülmektedir. Balıkesir verilerine göre ise en yüksek Fen Bilimleri testi puan ortalamasının sınıf mevcudu ortalaması 31-40 arasında olan okullara ait olduğu görülmektedir ($\bar{x}=510,0$). En düşük ortalamanın ise sınıf mevcudu ortalaması 25’den az olan okullara ait olduğu görülmektedir ($\bar{x}=478,4$).

3.3.3.2. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu

Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.20’de yer almaktadır.

Tablo 3.3.20 Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Okulda Kütüphane Var mı?	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Evet	76,5	498,2	29	496,4
Hayır	23,5	503,2	71	496,0
Toplam	100	500,1	100	496,1

Okullarda kütüphane bulunması Türkiye genelinde Fen Bilimleri testi puan ortalamaları arasında fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre okullarında kütüphane bulunmayan öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının okullarında kütüphane bulunanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.3.3.3. Okulun Bulunduğu Yer

Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.3.21’te yer almaktadır.

Tablo 3.3.21 Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları

Okulların Konumu	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Şehir merkezi	55,6	501,46	55,5	495,9
Merkez ilçe	5,6	484,84	6,6	499,0
Şehrin dışında mahalle	11,1	521,23	12,0	500,1
Kasaba-köy	27,8	490,26	25,9	492,8
Toplam	100	500,73	100	495,8

Okulların bulunduğu konum Türkiye genelinde Fen Bilimleri testi puan ortalamaları arasında çok fazla fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre Fen Bilimleri testi puan ortalaması en yüksek okulların şehrin dışındaki mahalle okulları olduğu görülmektedir (\bar{x} 521,23).

3.3.3.4. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü

Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.22’te yer almaktadır.

Tablo 3.3.22 Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

Fen bilimleri başarı puanları	8.sınıftaki toplam öğrenci sayısı		Okuldaki toplam öğrenci sayısı	
	Balıkesir	Türkiye	Balıkesir	Türkiye
	0,19	0,11	0,23	0,10

Türkiye verilerine göre okullardaki sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okulların toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır.

Balıkesir verilerine göre ise okullardaki sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okulların toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır.

3.3.3.6.Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar

Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.3.25’te yer almaktadır.

Tablo 3.3.25 Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasındaki korelasyon

		Öğrenci kaynaklı sorunlar	Öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar
Fen Bilimleri başarı puanları	Balıkesir	0,28	-0,12
	Türkiye	-0,30	-0,37

Türkiye verilerine göre öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında orta düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar azaldıkça öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları artmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

Balıkesir verilerine göre de öğrenci kaynaklı sorunlar ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında orta düzeyde ve pozitif yönde, öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Fen Bilimleri testi puanları arasında ise düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır.

Tablodan elde edilen bir diğer sonuç Balıkesir’deki öğrencilerin Türkiye geneli öğrencilere göre Fen Bilimleri testi puan ortalamalarının Fen Bilimleri dersi açısından kendilerinden kaynaklı sorunlarda etkilenmedikleri. Öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar azaldıkça öğrencilerin Fen Bilimleri testi puan ortalamaları az da olsa artmaktadır şeklinde yorumlanabilir

3.4.Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Bulgular

Sosyal Bilgiler dersi için yeterli düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 3.4.1’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.1.. Sosyal Bilgiler dersi yeterli düzeyleri ve düzeylere karşılık gelen puanlar

Yeterlilik Düzeyi	Puan Karşılığı
Temelaltı	271,69’dan düşük
Temel	271,69 dahil olmak üzere 329,18’e kadar
Orta	329,18 dahil olmak üzere 475,69’a kadar
Ortaüstü	475,69 dahil olmak üzere 535,34’e kadar
İleri	535,34 ve üzeri

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi için temel düzeyde yer alabilmeleri için en az 271,69 puan almaları, ileri düzeyde yer alabilmeleri için en az 535,34 puan almaları gerektiği görülmektedir.

Sosyal Bilgiler testine ait yeterli düzeyleri ve tanımları Tablo 3.4.2’de yer almaktadır.

Sosyal Bilgiler testine ait yeterli düzeyleri ve tanımları

1. DÜZEY (TEMELALTI)

- Sosyal bilgilerle ilgili bazı temel kavramları bilir.
- Basit düzeyde bilgiyi açık bir şekilde vermek amacıyla yazılan azıardan bilgiye doğrudan ulaşır.
- Olgu ve görüşleri ayırt edebilir.
- Basılı ve görsel kaynakları bilgi edinme sürecinde kullanabilir ve basit düzeyde yorumlayabilir.
- Doğal, beşeri ve tarihsel olayların zamanlarını ayırt edebilir (geçmiş, şimdiki, gelecek).
- Harita, tablo, grafik, diyagram, zaman şeridi vb. üzerinde verilenleri doğrudan okuyabilir.
- Temel hak, sorumluluk ve özgürlüklerinden bazılarını bilir.
- Sosyal katılımın gerekli olduğu durumları bilir.

2. DÜZEY (TEMEL)

- Görsel, sayısal ve sözel türdeki bilgilerin taşıdığı anlamı ortaya çıkarabilir.
- Olay ve olguları açıklamak için görsel, sayısal, metne dayalı kanıtları tespit edebilir.
- Sayısal verilerle basit düzeyde sunulan bilgileri anlamlandırabilir.
- Kalıp yargıları farkedebilir.
- Nesne, olay, olgu ve kavramları sınıflandırabilir.
- Var olan/sunulan bir problemi fark edebilir.
- Tehlike ve risk durumunda ne yapılması gerektiğine karar verebilir.
- Temel hak ve özgürlüklerini kullanabilir, sorumluluklarını yerine getirebilir.
- Sosyal katılımın gerekli olduğu durumları belirleyebilir.

3. DÜZEY (ORTA)

- Olay, olgu ve görüşleri açıklamak için planlı gözlem yapabilir.
- Olay, olguları açıklayacak kanıtları kullanır.
- Elde ettiği veya verilen bilgileri işe yarar şekilde düzenleyebilir ve kullanabilir.
- Harita, tablo, grafik, diyagram, zaman şeridinde verilenleri yorumlayabilir, mekânı algılayabilir.
- Kronolojik sıralama yapabilir.
- İki farklı olay, olgu veya görüşler arasında bağ kurabilir, ilişkilendirebilir.
- Sebep sonuç ilişkisi kurabilir.

4. DÜZEY (ORTAÜSTÜ)

- Harita, tablo, grafik, diyagram, zaman şeridinde verilenlerden yararlanarak çıkarımlar yapabilir.
- Olay, olgu ve görüşlerin benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırarak sonuca varabilir.
- Zamanla oluşan süreklilik ve değişimi fark edebilir.
- Birinci ve ikinci elden kanıtları karşılaştırabilir.
- Verilen bir olay, olgu veya görüşe ilişkin iletişim becerilerini (empati, sosyal uyum, birlikte yaşam, çatışma çözümü vb) veya hak ve sorumlulukları gözeterek çözüm üretebilir.

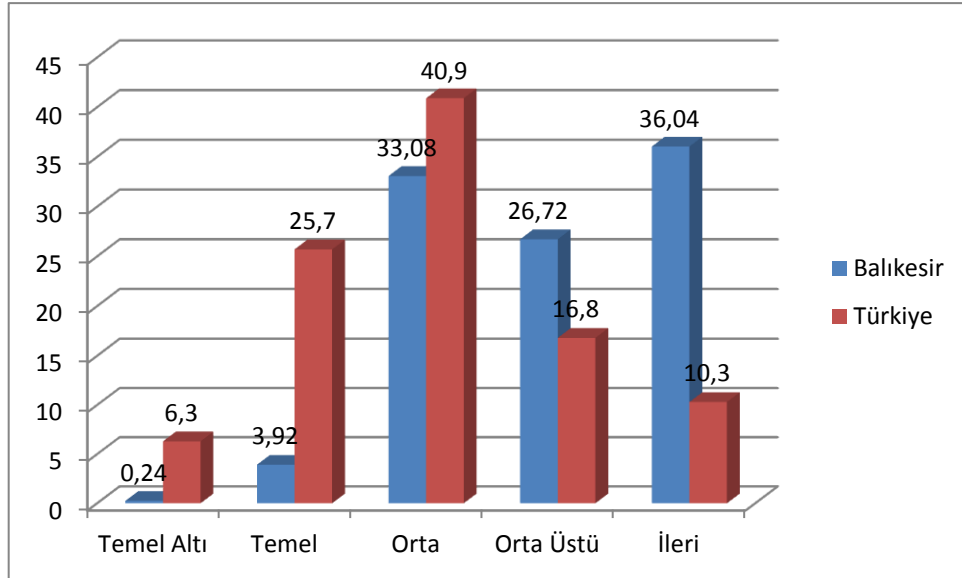
5. DÜZEY (İLERİ DÜZEY)

- Birden fazla materyalden (harita, tablo, grafik, zaman şeridi vb.) yararlanarak sonuçlar çıkarabilir.
- Sunulan bilgileri organize ederek grafik, şekil şema, zaman şeridi vb. oluşturabilir.
- Tarihsel, güncel vb. olaylara/gelişmelere alternatif yorumlar yapabilir.
- Gerekli bileşenleri ve kanıtları kullanarak çıkarımda bulunabilir.
- Olay, olgu görüş vb. hakkındaki verilenleri belirli ölçüt veya ölçütler takımı kullanarak yargılayabilir, karar verebilir.
- Daha önce aralarında ilişki kurulmamış olay, olgu, düşünceler vb. arasında ilişki kurarak yeni önermelerde bulunabilir.

Tablo 3.4.2. Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeylerine öğrencilerin dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	Balıkesir	Türkiye
Yeterlilik Düzeyleri	%	%
Temel Altı	0,24	6,3
Temel	3,92	25,7
Orta	33,08	40,9
Orta Üstü	26,72	16,8
İleri	36,04	10,3

Şekil 3.4.1.3. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi düzeylerine göre dağılımları

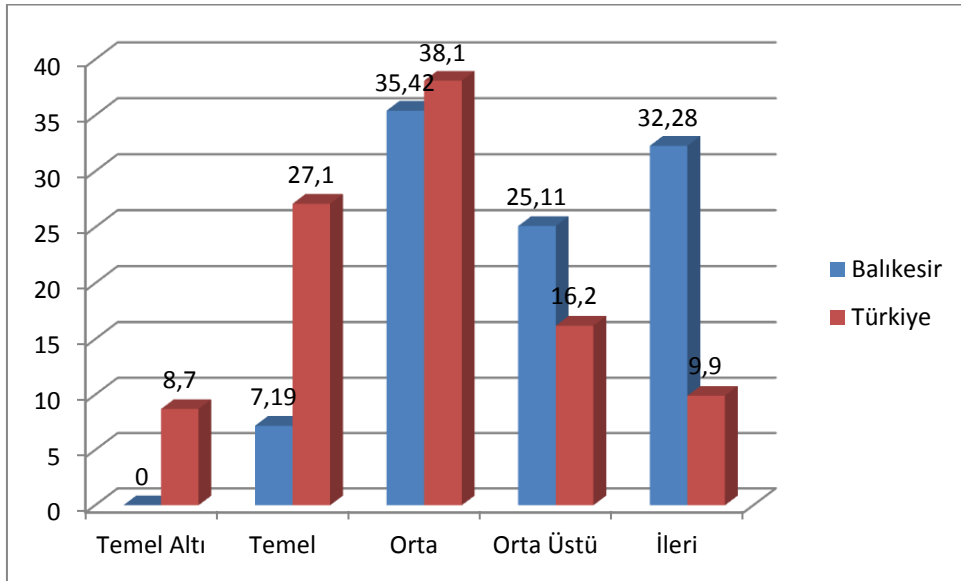
Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, % 4,16'sının temel ve temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir. %33,08'inin orta, %26,72'sinin ortaüstü ve %36,04'ünün ileri düzeyde oldukları görülmektedir. Balıkesir verileri ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında ise Balıkesir'in ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinin Türkiye geneli ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan öğrenci yüzdesinden yüksek

olduğu görülmektedir.

Erkek ve Kız öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeyleri dağılımları aşağıdaki Tablo da yer almaktadır.

	Balıkesir		Türkiye	
Yeterlilik Düzeyleri	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Temel Altı	0,54	0	3,8	8,7
Temel	0	7,19	24,1	27,1
Orta	30,26	35,42	43,9	38,1
Orta Üstü	28,6	25,11	17,5	16,2
İleri	40,6	32,28	10,7	9,9

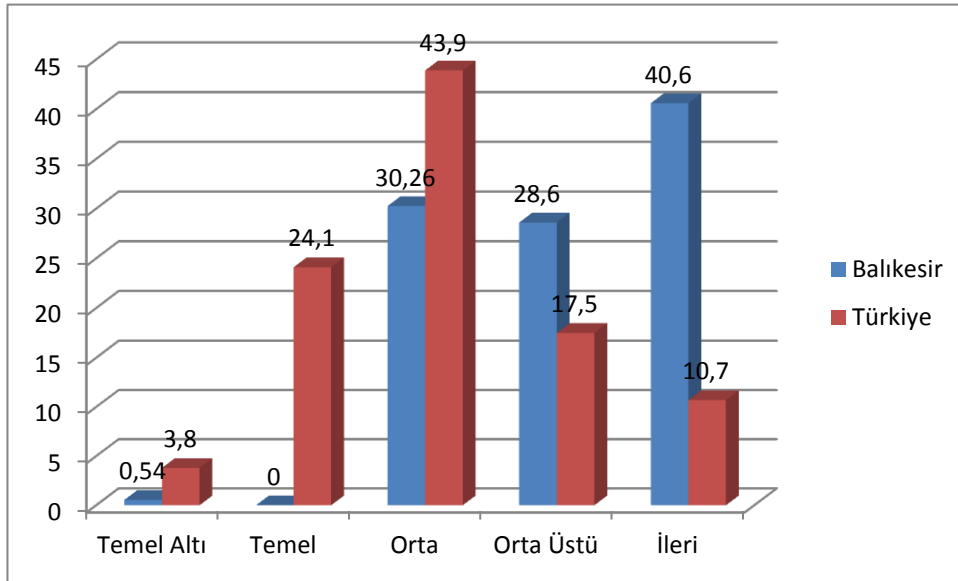
Şekil 3.4.1.4. Erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeyleri

Erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, % 7,19'unun temel ve temel altı düzeyde olduğu görülmektedir. %35,42'sinin orta, %25,11'inin ortaüstü ve %32,28'inin ileri düzeyde oldukları görülmektedir. Ortaüstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan erkek öğrencilerin yüzdeleri, Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında, Balıkesir yüzdelerinin Türkiye yüzdelerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Temel altı düzeyde hiç öğrencinin olmaması, ileri düzeyde yer alan öğrenci sayısının oldukça yüksek olması dikkat çekicidir.

Kız öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeyleri dağılımları Şekil 3.4.1.5'te yer almaktadır.
Şekil 3.4.1.5. Kız öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeyleri

Kız öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi yeterlik düzeyleri Balıkesir bazında incelendiğinde, sadece % 0,54'ünün temelaltı düzeyde olduğu görülmektedir. % 30,26'sının orta, %28,6'sının orta üstü ve % 40,6'sının ileridüzeyde oldukları görülmektedir. Orta, orta üstü ve ileri yeterlik düzeylerine dağılan kız öğrencilerin yüzdeleri, Balıkesir ile Türkiye bazında karşılaştırıldığında, Balıkesir yüzdelerinin Türkiye yüzdelerinden yüksek olduğu görülmektedir. Temel ve temelaltı düzeyde neredeyse hiç öğrencinin olmaması, ileri düzeyde yer alan öğrenci sayısının oldukça yüksek olması dikkat çekicidir.

3.4.1. Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testinden elde edilen sonuçların, öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.4.1.1. Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyinin dağılımları ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.2'te yer almaktadır.

Tablo 3.4.2 Anne eğitim düzeyi ve karşılaştırmalı Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Anne Eğitim Düzeyi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	5,0	483,83	11,81	458,2
İlkokul mezunu	52,1	499,34	44,65	492,6
Ortaokul mezunu	22,0	493,80	20,37	496,7
Lise mezunu	14,0	528,88	15,97	531,3
Ön lisans mezunu	1,7	558,16	1,29	563,4
Lisans mezunu	3,16	599,65	4,99	580,0
Yüksek lisans mezunu	1,7	558,59	0,73	564,4
Doktora mezunu	-	-	0,19	576,0
Toplam	100,00	506,5	100,00	500,5

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları, Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alınarak anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, Balıkesir için anneleri lisans mezunu olan öğrencilere ($\bar{x}=599,65$); Türkiye için anneleri lisans mezunu olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir ($\bar{x}=580,0$). Anne eğitim düzeyine göre, Balıkesir’deki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir. Genel olarak annelerin eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin Sosyal Bilgiler başarı puanlarının artış gösterdiği söylenebilir.

3.4.1.2. Sosyoekonomik Düzey

Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.3’te yer almaktadır.

Tablo 3.4.3 Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

Sosyal Bilgiler başarı puanları	Sosyoekonomik düzey	
	Balıkesir	0,267
Türkiye	0,356	

Türkiye verilerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı, orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu durum, öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe Sosyal Bilgiler puanlarının da yükseldiği şeklinde açıklanabilir. Balıkesir verilerine göre ise öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bir başka deyişle öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe Sosyal Bilgiler puanlarının az da olsa yükseldiği söylenebilir.

3.4.1.3. Eğitim Hedefi

Öğrencilerin eğitim hedefleri ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.4’te yer almaktadır.

Tablo 3.4.4 Öğrencilerin eğitim hedefleri ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Eğitim Hedefi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Liseyi bitirmek	17,4	413,96	11,27	412,6
Yüksekökol bitirmek	4,0	494,25	5,04	457,7
Üniversiteyi bitirmek	56,5	510,33	56,95	498,4
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	22,2	564,87	26,74	550,8
Toplam	100,00	505,00	100,00	500,6

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları, Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alınarak eğitim hedeflerine göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, yüksek lisans ya da doktora yapmayı hedefleyen öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir ($\bar{x}=564,87$); Türkiye ($\bar{x}=550,8$)). En düşük ortalamanın ise liseyi bitirmek isteyen öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir ($\bar{x}=413,96$);

Türkiye ($\bar{x}=412,6$)). Öğrencilerin eğitim hedeflerine göre, Balıkesir’deki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir. Genel olarak eğitim hedefi arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler başarı puanlarının artış gösterdiği söylenebilir.

3.4.1.4. Evdeki Kitap Sayısı

Öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.5’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.5 Öğrencilerin evlerindeki kitap sayıları ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Kitap Sayısı	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Hiç ya da çok az (0-5 kitap)	15,6	462,4	12,16	452,3
6-15 kitap	30,5	473,8	31,15	476,3
16-50 kitap	29,4	525,6	28,35	511,4
51-80 kitap	11,3	519,2	12,97	524,5
81 ve üzeri kitap	13,2	562,9	15,36	547,7
Toplam	100,00	503,9	100,00	500,5

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrencilerin evlerinde bulunan kitap sayısı arttıkça Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının arttığı görülmektedir. Öğrencilerin evlerindeki kitap sayılarına göre, Balıkesir’deki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları ile Türkiye genelindeki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları paralellik göstermektedir.

3.4.1.5. Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.6’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.6 Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumları ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılım Durumu	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Katılmadım	43,0	488,31	37,63	498,4
Yalnızca 1. dönem katıldım	13,7	489,53	11,65	483,79
Yalnızca 2. dönem katıldım	6,9	483,45	7,61	487,68
Her iki dönem de katıldım	36,4	528,10	43,10	516,98
Toplam	100,00	502,30	100,00	500,64

Balıkesir ve Türkiye verileri dikkate alındığında, öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumlarına göre incelendiğinde, en yüksek ortalamanın, her iki dönem de kurslara katılan öğrencilere ait olduğu görülmektedir (Balıkesir (\bar{x} =528,10); Türkiye (\bar{x} =516,98)). Genel olarak düzenli olarak devam edilen destekleme ve yetiştirme kurslarının Sosyal Bilgiler testi puan ortalamasının yükselmesine olumlu katkı sunduğu söylenebilir.

3.4.1.6. Okula Yönelik Tutum

Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.7’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.7 Öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

Sosyal Bilgiler başarı puanları	Okula Yönelik Tutum	
	Balıkesir	0,045
Türkiye	0,000	

Balıkesir verilerine göre öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında çok düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu durum öğrencilerin okula yönelik tutumları olumlu yönde arttıkça Sosyal Bilgiler başarı puanlarının çok düşük miktarda da olsa artabileceği şeklinde yorumlanabilir. Türkiye verilerine göre öğrencilerin okula yönelik tutumları ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında herhangi bir ilişki yoktur.

3.4.1.7. Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Ailelerin öğrencilere gösterdiği ilgi ve uyguladığı baskı ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.8’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.8 Ailelerin ilgisi ve baskısı ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

Sosyal Bilgiler başarı puanları		Aile İlgisi	Aile baskısı
		Balıkesir	0,166
	Türkiye	0,130	-0,111

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre ailelerin öğrencilere ilgisi ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum aile ilgisi arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarının az da olsa yükselme eğilimi gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Balıkesir verilerine göre ise aile ilgisi arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarında yükselme gözlemlenmektedir. Aile ilgisi, Balıkesir’deki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanlarını Türkiye genelindeki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanlarına göre daha olumlu şekilde etkilemektedir.

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre aile baskısı ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum aile baskısı arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanları çok az da olsa düşme eğilimi göstermektedir şeklinde açıklanabilir.

3.4.1.8. Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.9’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.9 Öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalma durumları ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

Sosyal Bilgiler başarı puanları	Akran Zorbalığı	
	Balıkesir	-0,142
Türkiye	0,118	

Türkiye verilerine göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre ise öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalmaları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrencilerin öğrenciler üzerindeki akran zorbalığı arttıkça Sosyal Bilgiler testi puanları azalabilmektedir şeklinde yorumlanabilir.

3.4.1.9.Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödev için Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ödev verme sıklığı, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.10'de yer almaktadır.

Tablo 3.4.10 Öğrenci görüşlerine göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ödev verme sıklığı

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ödev Verme Sıklığı	Balıkesir	Türkiye
	Yüzde (%)	Yüzde (%)
Hiç	23,3	22,23
Haftada 1 ya da 2 kez	56,8	57,57
Haftada 3 ya da daha fazla	19,9	20,19
Toplam	100	100

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre öğrenciler en yüksek oranla Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin haftada bir ya da iki kez ödev verdiklerini söylemişlerdir (Balıkesir %56,8); (Türkiye %57,57). Balıkesir verileri ile Türkiye verilerinin birbirine paralel olduğu görülmektedir. Hiç ödev vermeyen Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sayısının Balıkesir'de (%23,3) oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.11'de yer almaktadır.

Tablo 3.4.11 Öğrencilerin ödev için harcadıkları süre ile Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Ödev Ayrılan Süre	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
15 dakika ya da daha az	30,4	494,04	29,65	496,90
16-30 dakika	31,0	507,70	34,30	504,34
31-60 dakika	27,2	516,19	24,35	502,54
61-90 dakika	6,1	502,09	6,94	493,96
90 dakikadan fazla	5,3	455,86	4,77	491,43
Toplam	100,00	502,30	100,00	500,53

Türkiye verilerine göre, Sosyal Bilgiler dersi ödevlerine 16-60 dakika zaman ayıran öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının en yüksek olduğu, Balıkesir verilerine göre 31-60 dk zaman ayıran öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının en yüksek olduğu görülmektedir.

3.4.1.10.Sosyal Bilgiler Dersine Verilen Değer, Dersten Hoşlanma ve Derse İlişkin Öz-Yeterlik

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine verdikleri değer, Sosyal Bilgiler dersinden hoşlanma durumları ve Sosyal Bilgiler dersine ilişkin öz-yeterlikleri ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.12'te yer almaktadır.

Tablo 3.4.12 Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine verdikleri değer, Sosyal Bilgiler dersinden hoşlanma durumları ve Sosyal Bilgiler dersine ilişkin öz-yeterlikleri ile Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

		Sosyal Bilgiler dersine verilen değer	Sosyal Bilgiler dersinden hoşlanma	Sosyal Bilgiler dersine ilişkin öz yeterlik
Sosyal Bilgiler Başarı Puanı	Balıkesir	0,19	-0,22	0,14
	Türkiye	0,09	0,14	0,26

Verilere göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine verdikleri değer ile Sosyal bilgiler başarıları arasında Türkiye geneli düşük düzeyde pozitif yönde, Balıkesir verilerine göre orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre Sosyal bilgiler dersine verilen değer ile ders başarıları arasında orta düzeyde bir ilişki vardır.

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile Sosyal Bilgiler dersinden hoşlanmaları arasında Türkiye geneli orta düzeyde pozitif yönde, Balıkesir verilerine göre orta düzeyde negatif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre Sosyal bilgiler dersinden hoşlanma durumları ile ders başarıları arasında orta düzeyde negatif bir ilişki vardır.

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile Sosyal Bilgiler dersine ilişkin öz yeterlilik Türkiye geneli orta düzeyde pozitif yönde, Balıkesir verilerine göre orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki vardır. Balıkesir verilerine göre Sosyal bilgiler dersine ilişkin öz yeterlilik durumları ile ders başarıları arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki vardır.

Sonuç olarak Balıkesir verilerine göre;

1. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine verdikleri değer arttıkça ders başarı puanlarında artış gösterecektir.
2. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinden hoşlanma durumları arttıkça ders başarı puanları azalmaktadır.
3. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin öz yeterlilik arttıkça ders başarı puanlarında artış gösterecektir

3.4.2. Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

3.4.3. Öğretmen Özellikleri

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testinden elde edilen sonuçların, öğretmen anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.4.3.1. Öğretmenin Eğitim Düzeyi

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.13'te yer almaktadır.

Tablo 3.4.13. Öğretmenlerin eğitim düzeyi ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Öğretmenin Eğitim Düzeyi	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort	Yüzde (%)	Ort
Ön Lisans	6,3	533,93	2,89	501,11
Lisans	68,8	496,40	92,08	498,69
Yüksek Lisans	25,0	502,69	5,03	502,79
Toplam	100,00	499,09	100,00	498,97

Balıkesir verilerine göre ön lisans mezunu Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğrencilerine ait Sosyal Bilgiler testipuan ortalaması en yüksektir ($\bar{X}=533,93$). Türkiye verilerine göre ise yüksek lisans mezunu Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğrencilerine ait Sosyal Bilgiler testi puan ortalaması en yüksektir ($\bar{X}=502,79$).

3.4.2.2 . Öğretmenlerin Genel Çalışma Süreleri ve Mevcut Okulda Çalışma Süresi

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.14'de yer almaktadır.

Tablo 3.4.14 Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

		Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi	Öğretmenlerin Mevcut Okulda Süresi
Sosyal Bilgiler başarı puanları	Balıkesir	0,27	0,19
	Türkiye	0,23	0,14

Balıkesir ve Türkiye verilerine göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğretmenlerin genel çalışma süreleri ve mevcut okullarında çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları az da olsa artmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

3.4.2.3 .Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumlarına yönelik analizden elde edilen Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.15’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.15. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç	1-2 Gün	3-4 Gün	5+ gün
	%	%	%	%
Alanıyla ilgili konular	71,4	7,1	14,3	7,1
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	18,8	50,0	12,5	18,8
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu vb.)	13,3	66,7	6,7	13,3
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	42,9	50,0	-	7,1
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	40,0	26,7	26,7	6,7
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	57,1	42,9	-	-
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	11,8	29,4	11,8	47,1
Kişisel gelişimle ilgili konular	37,5	43,8	12,5	6,3

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Alanıyla ilgili konular (%71,4), 1-2 gün süreyle katıldıkları etkinliklerin başında Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (%56,7), 3-4 gün süreyle katıldıkları mesleki gelişim etkinliklerinin başında Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular (%26,7), 5 gün ve daha fazla süreyle katıldıkları etkinliklerin başında ise İdarecilik/ yöneticilikle ilgili konular (% 47,1) gelmektedir.

3.4.2.4.Mesleki gelişim indisi

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.16’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.16. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

Sosyal Bilgiler Başarı Puanları	Mesleki Gelişim İndisi	
	Balıkesir	0,44
Türkiye	0,09	

Türkiye verilerine göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır.

Balıkesir verilerine göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları (mesleki gelişim indisi) ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında yüksek düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır.

3.4.3. Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testinden elde edilen sonuçların, okul anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla bazı değişkenler üzerinde analizler yapılmıştır. Analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

3.4.3.1. Okul Türü

Okulların türü ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.17’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.17 Okul türleri ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Okul Türü	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Genel Ort.	83,3	501,94	88,69	498,2
İmam Hatip Ort.	11,1	475,27	12,31	498,3
Yatılı Bölge Okulu	5,6	491,07	-	-
Toplam	100,00	499,9	100,00	498,3

Tabloya göre ABİDE uygulaması örneklemini, Türkiye bazında % 88,69’unu, Balıkesir bazında % 83,3’ünü genel ortaokullar ve Türkiye bazında % 12,31’i, Balıkesir bazında 11,1’ini imam hatip ortaokulları oluşturmaktadır. Ayrıca Balıkesir’de yatılı bölge okulları ortalaması % 5,6’dır. Türkiye geneli Sosyal Bilgiler dersi puan ortalamaları okullar bazında farklılık göstermezken, Balıkesir verilerinde ise okullar bazında başarı oranları yüzdeleri oldukça farklı sonuçlar vermektedir.

3.4.3.2. Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcudu ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.18’de yer almaktadır.

Tablo 3.4.18 Sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcudu ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Sınıf Mevcudu Ortalaması	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
25’ten az	22,2	476,11	28	496,9
25-30 arası	44,4	503,21	49	495,2
31-40 arası	22,2	508,40	18	493,5
41 ve daha fazlası	11,1	488,50	6	492,5
Toplam	100,00	499,09	100,00	495,2

Türkiye geneli Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları dikkate alındığında sınıf mevcutlarına göre Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının birbirinden farklı olmadığı görülmektedir. Balıkesir verilerine göre Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları dikkate alındığında sınıf mevcutlarına göre Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının birbirinden oldukça farklı olduğu görülmektedir.

Balıkesir verilerine göre ise en yüksek Sosyal Bilgiler testi puan ortalamasının sınıf mevcudu ortalaması 31-40 arasında olan okullara ait olduğu görülmektedir (\bar{x} =508,40). En düşük ortalamasının ise sınıf mevcudu ortalaması 25'ten az olan okullara ait olduğu görülmektedir (\bar{x} =476,11).

3.4.3.3. Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu

Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.19 da yer almaktadır.

Tablo 3.4.19 Okullarda kütüphane bulunma durumu ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Okulda Kütüphane Var mı?	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Evet	23,5	497,43	29	495,3
Hayır	76,5	494,54	71	495,8
Toplam	100,00	497,8	100,00	495,6

Okullarda kütüphane bulunması Türkiye genelinde Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları arasında fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre okullarında kütüphane bulunmayan okul % 76,5 iken kütüphane bulunan okul sayısı % 23,5'tir. Bu verilere göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının okullarında kütüphane bulunmayanlara az bir fark olduğu görülmektedir.

3.4.3.4. Okulun Bulunduğu Yer

Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarının, Balıkesir ve Türkiye karşılaştırmalı verileri Tablo 3.4.20'te yer almaktadır.

Tablo 3.4.20. Okulların bulunduğu yer ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları

Okulların Konumu	Balıkesir		Türkiye	
	Yüzde (%)	Ort.	Yüzde (%)	Ort.
Şehir merkezi	55,6	501,02	55,5	495,0
Merkez ilçe	5,6	471,55	6,6	500,8
Şehrin dışında mahalle	11,1	516,51	12,0	500,7
Kasaba-köy	27,8	485,15	25,9	492,4
Toplam	100,00	499,09	100,00	495,4

Okulların bulunduğu konum Türkiye genelinde Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yaratmazken, Balıkesir verilerine göre Sosyal Bilgiler testi puan ortalaması en yüksek okulların şehrin dışındaki mahalle okulları olduğu görülmektedir (\bar{x} =516,51).

3.4.3.5. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sayısı ve Okul Büyüklüğü

Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.21'de yer almaktadır.

Tablo 3.4.21. Sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okullardaki toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

		8.sınıftaki toplam öğrenci sayısı	Okuldaki toplam öğrenci sayısı
Sosyal Bilgiler Başarı Puanları	Balıkesir	0,17	0,25
	Türkiye	0,12	0,11

Gerek Türkiye gerekse Balıkesir verilerine göre okullardaki sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okulların toplam öğrenci sayıları ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları arasında ilişki olmadığı söylenebilir. Başka bir deyişle sekizinci sınıf öğrenci sayıları ile okuldaki tüm öğrencilerin sayısı öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamalarını pozitif yönde etkilememektedir.

3.4.3.6.Öğrenci Kaynaklı ve Öğrenci Kaynaklı Olmayan Sorunlar

Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik analizden elde edilen Türkiye ve Balıkesir sonuçları Tablo 3.4.22’te yer almaktadır.

Tablo 3.4.22 Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki korelasyon

		Öğrenci kaynaklı sorunlar	Öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar
Sosyal Bilgiler Başarı Puanları	Balıkesir	-0,22	-0,11
	Türkiye	-0,29	-0,36

Türkiye verilerine göre öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında orta düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar azaldıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları artmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

Balıkesir verilerine göre de öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki vardır. Bu durum öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar azaldıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları düşük düzeyde de olsa artmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇLAR

SONUÇLAR:

Sekizinci sınıflar düzeyinde gerçekleştirilen ABİDE 2016 çalışmasının başarı testlerinden ve anketlerinden elde edilen Balıkesir sonuçlarına göre;

Öğrencilerin Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri yeterlik düzeyleri temel altı düzeyde olan öğrenci sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Cinsiyete göre yeterlik düzeylerinde temel altı düzeyde, Matematik, Türkçe ve sosyal derslerinde kız öğrencilerde temel altı düzeyde hiç öğrenci olmadığı, erkek öğrencilerde sosyal bilgiler dersinde temel altı düzeyde hiç öğrenci olmadığı, Türkçe dersinde ise temel altı düzeyde % 0,9 oranında öğrenci olduğu görülmektedir.

Dikkat çeken sonuç ise; bütün derslerden Türkiye ortalamalarına göre ders yeterlilik düzeylerinde ileri seviye oranlarında Türkiye verilerinin oldukça üstünde gözlemlenmiştir.

Anne eğitim düzey yükseldikçe öğrencilerin Türkçe, Matematik, derslerinde başarı etkilenmezken Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamalarının arttığı görülmektedir. Benzer bir durum öğrencilerin eğitim hedefleri, evlerinde bulunan kitap sayıları için de geçerlidir. Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri, evlerinde bulunan kitap sayıları arttıkça ve eğitim hedefleri yükseldikçe Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları artmaktadır.

Düzenli olarak devam edilen destekleme ve yetiştirme kursları öğrencilerin, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamalarını olumlu yönde etkilemektedir. Türkçe dersi başarı oranı ise buna göre farklılık göstermiştir. Destekleme ve yetiştirme kursuna katılmayan öğrencilerin başarı oranı diğer gruplara göre daha yüksek çıkmıştır.

Öğrencilerin okula yönelik tutum ve davranışları Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları az da olsa artmaktadır. Ailelerin öğrencilere ilgisi arttıkça Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları az da olsa artmakta, aile baskısı arttıkça öğrencilerin Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları azalmaktadır. Öğrencilerin okullarında akran zorbalığına maruz kalma düzeyleri arttıkça Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamalarının azaldığı bir başka sonuçtur.

Öğrencilerin ödevleri için ayırdıkları sürenin testlerdeki ortalama sayılarını etkilediği görülmektedir. Fen Bilimleri dersi ödevine 16-30, Türkçe ve Sosyal Bilgiler dersleri ödevlerine 31-60, Matematik dersi ödevlerine 61-90 dakika süre ayıran öğrencilerin ilgili testlerden aldıkları puanların ortalamasının en yüksek olduğu görülmektedir. Ödev için hiç zaman ayırmayan öğrencilerin Matematik, Türkçe ve Fen dersleri ortalamaları en düşüktür. En farklı sonuç Sosyal Bilgiler dersinden 90+ dk ders çalışma gösteren öğrencilerin ders başarı ortalaması diğerlerine göre düşük çıkmıştır.

Öğrencilerin Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları ile ilgili bu derslere verdikleri değer arasındaki ilişki, Türkçe, Matematik ve Sosyal Bilgiler derslerine verdikleri değer arttıkça test puanlarının ortalamaları az da olsa olumlu yönde etkilenmektedir. Fen Bilimleri dersinde ise üst düzeyde artış gözlemlenmektedir.

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları ile ilgili bu derslerden hoşlanma durumları arasındaki ilişki, Türkçe, Matematik ve Fen Bilimleri derslerinden hoşlanma durumları arttıkça test puanlarının ortalamaları artmaktadır. Sosyal Bilgiler dersinde ise

hoşlanma durumu ile başarı puanları olumsuz şekilde etkilenmektedir.

Yine Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları ile bu derslere ilişkin öz-yeterlikleri arttıkça Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri puan ortalamaları artmaktadır.

Türkçe, Matematik ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin genel çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin testlerden aldıkları başarı puanlarının arttığı, Fen Bilimleri öğretmenlerinin genel çalışma süresi arttıkça öğrencilerin Fen Bilimleri aldıkları başarı puanlarının azaldığı; Türkçe, Matematik ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin okullarında çalışma süreleri arttıkça öğrencilerin ilgili testlerden aldığı başarı puanlarının az da olsa arttığı görülmektedir.

Tüm branşlardaki öğretmenlerinin okullarında çalışma süreleri ise öğrencilerin Fen bilimleri testinden aldıkları puanları etkilememektedir. Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişimleri ile ilgili tercih ettikleri konuların oranları genel olarak aynıdır. En göze çarpan ise öğretmenlerin kendi alanlarıyla ilgili konulara ağırlık vermemesidir.

Sınıf mevcutları ortalaması, 25-30 arasında olan okulların Türkçe, Fen Bilimleri ve Matematik testlerine ait başarı puanlarının en yüksek görülmektedir. Sosyal Bilgiler derslerinde ise 31-40 arasında olan okulların başarı oranının daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir.

Okullarında kütüphane bulunan okulların Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri testlerine ait başarı puanlarının, kütüphane bulunmayan okullara göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Okullardaki sekizinci sınıf öğrenci sayıları ve okulların toplam öğrenci sayıları arttıkça öğrencilerin bütün derslerdeki puan ortalamaları çok az da olsa artmakta.

Öğrenci kaynaklı sorunlar ve öğrenci kaynaklı olmayan sorunlar azaldıkça öğrencilerin Türkçe ve Sosyal Bilgiler puanlarının düştüğü gözlemlenmektedir. Matematik, Fen Bilimleri test puan ortalamalarının da oldukça arttığı görülmektedir.

BALIKESİR
İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Ölçme Değerlendirme Merkezi

Atatürk Mh.
Yaşardođu Cad. No:27/1
Karesi/BALIKESİR

Web

<http://balikesirodm.meb.gov.tr/>

E-posta

odm10@meb.gov.tr

Sosyal Medya

<https://www.facebook.com/groups/balikesirodm>

<https://twitter.com/balikesirodm>